

קדושת ציון

דעת תורה בנושאי ארץ הקודש ת"ו ♦ דרישת ציון על טהרת הקודש
גליון כ"א, אייר ה'תשע"ז ♦ מופץ באלפי עותקים בכל ריכוזי היהדות החרדית

העלון מוקדש לזכר נשמת לאה מרים בת ר' ישראל ◊ ולרפו"ש עבוד משה יהושע בן יונינה בתשח"י

דעת תורה

מאת הגאון רבי עובדיה הדאיה
זצוק"ל ראש ישיבת בית אל
ובעל שו"ת ישכיל עבדי

"הנה יש מפקקים
בהקמת המדינה והגברת
העלייה, באומרם שזה נגד
מאמר הגמרא בכתובות
(ק"ו.ב.) שאמרו על הפסוק
'השבעתי אתכם בנות
ירושלים' (ש"י כס"ג 3) - שאמר ר'

מקום לכל השבועות הללו,
והילך דברי הקדוש מהרח"ו
ז"ל בהקדמתו הנפלאה
בס' עץ חיים: "אמרו עוד
במ' הנ"ל, ובג"ד השבעתי
אתכם בנות ירושלים וכו', פי'
הדברים, כי הנה היתה השבועה
גדולה לאלהים, שלא יעוררו את הגאולה, עד
שאותה האהבה תהיה בחפץ ורצון טוב וכו', הנה
לך מפורש, כי ענין השבועות הוא רק באלף
שנה הראשון שאחר החורבן, ולא יותר... כמ"ש
ז"ל בברייתא דר' ישמעאל בפרקי היכלות וכו',
וכן בזוהר פ' וירא (ק"ז.) "א"ר יוסי כל דא אריכו
זמנא יתיר מכמה דאוקמוה חברייא דאיהו יומא
חד גלותא דכנסת ישראל ולא יתיר, דכתיב נתנני
שוממה כל היום דוה" וכו' ע"כ, הנה לך מפורש,
כי ענין השבועות הוא רק באלף שנה הראשון
שאחר החורבן, ולא יותר...

ה) יוצא מכל זה, כי חס וחלילה, להגיד
על אלה שהשתדלו נמרצות עם מלכי העולם
להקמת המדינה, וכן אותם המטפלים בהגברת
העלייה, כאילו ח"ו עושים נגד השבועות הנ"ל,
כי זמן השבועות הנ"ל כבר חלפו ואינם, שאינם
אלא באלף הראשון שאחר החורבן.

ואדרבה בימינו אלה, מצוה עלינו, לעשות
כל מיני השתדלויות להחשת הגאולה, ולהגברת
העלייה, בבחי' בונה ירושלים ה' נדחי ישראל
יקבץ, היינו גאולת הארץ, וגאולת עם ישראל,
לארצו ונחלתו, והוא מ"ש מהרח"ו ז"ל בהקדמתו

יוסי בר' חנינא: ג' שבועות הללו למה, אחת
שלא יעלו ישראל בחומה, ואחת שהשביע הקב"ה
את ישראל שלא ימרדו באומות העולם, ואחת
שהשביע הקב"ה באוה"ע שלא ישתעבדו בישראל
יותר מדאי. ור"י אמר 'אם תעירו ואם תעוררו'
כתיב [ופירש"י שתי שבועות בכל אחת] וכו', תלתא הני
דאמרן, אינך שלא יגלו את הקץ, ושלא ידחקו את
הקץ, ושלא יגלו הסוד לעו"ג וכו' ע"כ.

הרי שזה שהשתדלו כמה מגדולי ישראל עם
האומות, לשם הקמת מדינת ישראל, היא בבחי'
דחיקת הקץ, שפירש"י שם שלא ירבו בתחנונים
על כך יותר מדאי, ואין לך ריבוי בתחנונים עם
האומות יותר מזה, עד שהסכימו לתת לעם ישראל
את א"י לשם הקמת מדינה משלהם.

גם שזה הוא בבחי' מרידה באומות, שהיו
ישראל תחת שלטונם ועתה פרקו עולם מעליהם.

גם הגברת העלייה לישראל, הרי היא בבחינת
'שלא יעלו בחומה', שפירש"י 'יחד ביד חזקה',
יוצא שהקמת המדינה, הרי היא בניגוד להשבועות
הנ"ל. [עד כאן] תוכן דברי המערערים והמפקקים.

ב) ...ולעצם הדבר של השבועות הנ"ל, אם
נתבונן קצת בספרי הראשונים, שקדמונו, נמצא כי
בזמנינו זה, שהוא בבחי' עקבתא דמשיחא, אין

המשך בעמוד ד

דבר העורך הרב יהודה אפשטיין

חודש ניסן המרום
חלף עבר לו, ובמהלכו
זכינו לראות שוב ושוב
את המשוב האדיר
שמקבל העלון "קדושת
ציון" מהציבור הרחב,
אשר שמח למצוא בו
נושאים שתמיד הטרידו אותנו

המלחמה הייתה
מדוכדכת, ושאיפת הכל
הייתה רק הצלה. אף
אחד לא העיז אפילו
לחשוב על כיבוש
ונצחון. כאשר זה נחת
עלינו, האור היה מדי
גדול, והננסים הרוחניים שעמדו

בראש המדינה הסגירו את הר בית ה' לידי
השועלים הארורים, ומאז החלו בתהליך אומלל של
החזרת אדמות ארצנו והכרה בזכויות הלאומיות
של הרצחנים הגזלנים הקרויים 'פלשתינאים'. מי
יודע, אילו היינו מוכנים אז לקבלת אותו שפע,
אילו יראי ה' היו נדברים איש את רעהו, אולי היינו
זוכים שהנצחון האדיר, אשר אף בימי החשמונאים
לא זכור כמותו, לא היה מבזבז.

אך מה לנו כי נלין על העבר, פנינו קדימה
לעתיד, והעתיד מזמן בפנינו אתגרים חשובים
שעלינו להערך לקראתם. שני תהליכים
דמוגרפיים מתרחשים כעת בארץ ישראל - האחד
מבורך והשני מבעית. התהליך המבורך מלמד
על כך שתוך זמן קצר יחסית ילמדו רוב הילדים
היהודים בכתה א' במערכת החינוך החרדית, אשר
מעמידה את ערכי התורה כיסודות הקיום היהודי,
ואשר מסרבת לכרוע תחת ערכי הדמוקרטיה
והשוויון מבית היוצר של המערב. מאידך, ישנו
תהליך הרסני, ובו בקרוב מאד אנו עלולים לאבד
את הרוב היהודי בארץ-ישראל, ויתכן וכבר אבדנו
אותו. הערבים צמאי דמנו, המסתננים מאפריקה,
הגויים שבאו מרוסיה, פועלים זרים שנתאזרחו
כאן - כל אלו יחדיו מאיימים על קיומה של
המדינה היהודית. גדילתו של הציבור החרדי
והפיכתו במשך הזמן לרוב בקרב הציבור היהודי
מחייב חשיבה יוצרת, כיצד משליטים את תורת ה'
על כל תחומי החיים מבלי להתחבר כמלוא נימה
לתרבות החטאים השלטת כיום. פרט לכך, הנתון
הזה מחייב את הציבור החרדי גם באחריות על כלל
ישראל כלפי חוץ, ומשמעות הדבר הוא לקדם את
פני הרעה הבאה מאותו נתון, ולפיו הרוב היהודי
בארץ רעוע עד אינו קיים. דווקא הציבור החרדי,
אשר אמון על תורת ה' ואינו מושפע מערכי

וטרם זכה להחשף לדיון רציני עליהם. מכל
שדרות הציבור החרדי במרכזי הערים החרדיות
ובפריפריה, מקרב רבנים ותלמידי חכמים כמו גם
בעלי בתים ואף נשים, ליטאים וחסידים, אשכנזים,
ספרדים ותימנים - כולם מביעים ענין, כולם מטים
את אוזנם למסר העולה מבין השורות. ושאלה
אחת תמיד מתגנבת לה פנימה ואינה מניחה
לנפשנו, שאלה אחת קטנה ופשוטה, הנשאלת
בפי רבים - נו, אז מה עושים? נניח שאתם צודקים,
מה אפשר לעשות בפועל? את המציאות כולנו
מכירים, מה שזכינו לו - זכינו, ומה שלא - וכי מה
יש ביכולתנו לעשות בעניין?

אומר הנביא - "אז נדברו יראי ה' איש את-
רעהו ויקשב ה' וישמע" (מלאכי ג', ע"ז). רואים מכאן,
שעצם הדיבור, העלאת הנושאים, ההתכנסות
יחדיו לדון - יש בזה ערך רב. ה' מקשיב ושומע,
ובחז"ל אף מובא שהשכינה שרויה במקום שכזה
(ראה מצות פרק ג', משנה ב' ו'). כאשר ה' מקשיב לדברי
יראיו, הוא מניע תהליכים, אשר מסייעים לנו
להשיג את מבוקשנו. עצם ההתעוררות שלנו
לעניינים הנשגבים פועלת רבות, לעיתים באופן
שניכר לעינינו, ולעיתים על-ידי פעולות נסתרות
שרק יודע עלילות ואדון הכל יודע מראש את
תכליתן. מה שברור הוא, שככל שנגביר את
פעילותנו וככל שנדרוש את ציון, כך ידרש ה' לנו
ויעשה עבורנו את מה שבעיני הברש שלנו נראה
כבלתי אפשרי.

אנו עומדים החודש בסימן יובל לניסים
האדירים שעשה לנו ה', בעת ששחררו חבלי
הארץ המובטחת - יהודה, שומרון, עזה, סיני,
רמת הגולן ומעל הכל - ירושלים ומקום המקדש.
אותם ימים מופלאים ארעו בלא כל פרופורציה
למוכנות שלנו, עם ה', לקראתם. האוירה לפני

יפרוס הרב שרז בפני הקוראים את השתלשלות הקמתו של הארגון, תוך הצגת הצורך החיוני בקיומו ובהרחבת פעילותו.

הרב בנימין הלוי במאמרו המאלף על ספירת העומר עומד על משמעותה הפנימית של המצוה כפי שנתנה בסיני וכפי שקבלה ביטוי חדש אחר החורבן, ותוך כך עומד על היסוד של דרישת ציון על טהרת הקודש, שהיא עבודתנו כעת.

גם הרב אליהו ברים עומד על משמעותם של ימי הספירה, כשהוא מתמקד בעקרון ההדרגתיות והבניה נדבך על גבי נדבך, עיקרון הנראה בטבע אצל התבואה וכן בהיסטוריה אצל עם ישראל שגאולתו מתרחשת אף היא קמעה קמעה. הוא אף עומד על משמעותם של הימים המיוחדים בחודש אייר ביחס לגאולת ישראל, ימים הנופלים דווקא במהלך ספירת העומר.

הרב יואל ברגשטיין עומד אף הוא במאמרו על אופן צמיחת התבואה ועל הכוונה האלוקית העמוקה העומדת מאחוריה. אף הוא עומד על ההשוואה בין גאולתן של ישראל להפרכת האדמה.

הרב אליהו בן-צבי עוסק הפעם בחובת ההודיה לה' על הנסים שעשה עמנו בכל דור, וביחוד בדורות האחרונים, בהם ראינו את יד ה' הגדולה. הרב בן-צבי עומד על חומרת העניין, שמי שכופר בטובתו של מקום גדול עוונו מנשוא.

הרב מאיר חיימסון מציג בפנינו דיון בין שני צורבים צעירים, שאול ושמואל, המנסים ללבן את סוגיית מצבו של עם ישראל בזמננו לאור המפורסם ולאור המקורות. השיחה קולחת והמסקנה – כבר נשאיר בידכם. ולמי שתמה להיכן נעלמו יהודה וישראל, דמויותיו של הרב אריה סגל, נאמר כי הרב סגל מתעתד לשוב ולכתוב, ובחודשים האחרונים אמנם לא הופיע מאמרו, אך אל יאוש – הוא מתכוון לשוב, ואיתו יהודה, ישראל והתובנות המאלפות.

ואם כבר הזכרנו מדור שהפסיק להופיע, עלי להודות שטרם התקבל מבול של פניות כפי שהיה בחודש האחרון אודות מדורו של הרב חיים והב בעניין הספר "ויאל משה". הרב והב לא הספיק ללטש את דבריו סופית בחודש הקודם וגם בחודש הזה עקב טרדות רבות ועקב העובדה שאינו מוכן

המערב – ביכולתו לקדם את פני הרעה ולהציל את המדינה היהודית מאובדן בדרכי שלום בשם הדמוקרטיה. החלתם של דיני התורה בדבר זכותו הבלעדית של עם ישראל על ארצו ובדבר זכותם הבלעדית של היהודים לקבוע את גורל המדינה והארץ – היא אשר תציל אותנו מהתהום אליו מובילים אותנו המנהיגים הנוכחיים שאינם אמונים על תורת ה', משמאל ומימין.

אגודת "קדושת ציון" שמה לה למטרה להשפיע על הליכי החשיבה בכל שדרות הציבור, באופן שקובעי המדיניות לא יוכלו להתעלם מהסוגיות הנוקבות אותן אנחנו מעלים. לשם כך אנו זקוקים לתמיכה פעילה של ציבור הקוראים. זה מתחיל בקריאת העלון ובהבאתו לעיונם של יהודים נוספים, אך זה לא נגמר בכך. ככל שנתאגד לפעילויות מעשיות במספרים גדולים יותר, כך יותר ויותר יהודים אשר עד כה חששו להביע את דעתם בגלוי, יבואו ויזדהו אתנו. ככל שלא תותירו אותנו בודדים במערכה, ככל שרבים יותר ירצו להשתתף, כך יהיה קל יותר לכל אחד ואחד מאתנו. אנחנו חייבים זאת לעצמנו ולילדינו!

כ"ח באייר, היום בו ניתן היה לחוש את פעמיו של משיח צדקנו ואילו היינו ראויים אכן היינו זוכים אליו באותו יום – ביום זה, כעבור חמישים שנה, בכוונתנו להתכנס יחדיו ולהכריז קבל עם ועולם, כי יש לקב"ה אנשים בעולמו, המעוניינים להגשים את יעודו. מדינה יהודית באמת בכל רחבי ארץ-ישראל המושתתת על חזון הנביאים ומשפט התלמוד – זה יעודנו ואין בלתו. בשעה 18:00 באולם תמיר העגול, נתכנס להודות לה' על כל הטובות שעשה עמנו ביום הזה, ונתחיל לפעול על-מנת שכל אותם יעודים שעד כה קבלו ביטוי מעל דפי העלון יבואו לכלל מעשה. אנו מצפים לראות שם את כל מי שעד כה הזדהה ולא הייתה לו דרך בפועל להביע זאת, כמו גם את אלו שכבר זכינו להכיר. בבוא היום נוכל להביט אחורה בגאווה ולהצביע על יום זה בסיפוק כיום שהביא בשורה בכנפיו.

אחד החברים הראשונים ממש, אשר היה שותף לתהליך הקמתה של אגודת "קדושת ציון" הוא הרב יהודה שרז. במאמרו שמופיע בגליון זה

בחודש שעבר אודות השליח האמריקאי למזרח התיכון.

במדור "קוראים כותבים" אנו מביאים את מכתבו הנפלא של הרב נפתלי סופר, אשר לוקח את עקרונות "קדושת ציון" וצועד איתם הלאה לפסים מעשיים. כולנו תקוה, שהכנס הבא עלינו לטובה יבשר את תחילתו של תהליך, בסופו תתגשמה משאלותיו של הכותב, והוא והמזדהים איתו מוזמנים בזאת לבוא ולהשתתף עמנו בכנס.

במדור "בעקבי הצאן" עמדנו הפעם על היסוד, ולפיו קיבוץ גלויות קודם לביאת משיח בן-דוד, על כל המשתמע מכך. בעקבות עצת קוראים, החלטנו שמדור זה יביא אף פסוקים ולעיתים הסברים קצרים בתוך דברי רבותינו.

אנו משתדלים להפיק עלון שידבר אל לב הציבור ויהנה אותו, ואם משהו אינו כשורה, אתם מוזמנים ליצור קשר בכל עת בכתובת המייל או בטלפון המובאים בעלון.

חודש טוב ומבורך,
העורך.

להוציא תחת ידיו דבר שבעינינו אינו שלם, אך אל דאגה - הוא ישוב ביתר שאת וביתר עוז, והציבור מתבקש להיאזר בסבלנות.

מדורו של הרב חיים פרידמן על ספר "קול התור" לרבנו הגר"א ממשיך להופיע תמידין כסדרן, והפעם הוא עומד על הקשר בין השואה להקמתה של מדינת ישראל. תוך כך אנו מתוודעים לעוד ועוד מרבתינו בדורות האחרונים, אשר ראו את התהליך המתרחש כאן כפי שהבינו תלמידי הגר"א, שהגיע העת בו חפץ ה' לחסל את הגלות ולהשיב את עמו לארצו.

אף בדעת תורה המובאת בראש העלון אנו מתוודעים לחכם נוסף אשר ראה בתהליכים המתרחשים כאן את קץ הגלות ותחילת הגאולה, הלא הוא החכם רבי עובדיה הדאיה זצ"ל. אנו שמחים שזכינו להביא גם חכם מחכמי המזרח במדור זה. ולמי שתהה מדוע עד כה נמנענו מכך - התשובה לתמיהתו תתבהר במדורו של הרב בן-ציון גולדשטיין, שו"ת דרישת ציון.

פרט לכך, ישיב הרב גולדשטיין על אי אלו טענות שעלו בעקבות הדברים שכתבתי כאן

המשך דעת תורה

לוד ועוד ועוד שרבו מלמנות, ועתה בזמנינו זה, אחרי חרבן הגולה ע"י אותו הרשע, ימ"ש שר"י, הישיבות בא"י רבו מלמנות, וניתוספו ספסלי לאלפים ורבבות, התורה והתפלה, לא נפסקת מהם יומם ולילה, ב"ה כולם חרדים, כולם יראים, כולם חכמים, כולם צדיקים, ופשוט שיש להם הכח והעוז שבזכותם יתכנסון כל גלותא, ואנו מקוים שריבוי העליה, שמתוכם כמה וכמה בני ישיבות, וכמה צדיקים וחסידים, הם יהיו בבחי' אבן השואבת, למשוך כל בני הגולה, לבוא לארץ הקדושה, ואז תבוא הגאולה שלימה בע"ה.

הקדמה לשו"ת ישכיל עזדי חלק ה'

הנ"ל, להמריץ את עם ישראל, לעסוק בחכמת הקבלה שבה תלוי החשת הגאולה, ושאין להם לחשוש מאיסור השבועות הנ"ל שאין זה אלא באלף הראשון שאחר החרבן. ויש עוד להאריך בזה ולהביא עוד ראיות נכוחות לזה, אלא שתכלה היריעה מלהכיל, ולע"ע די בזה, ואכמ"ל.

(ו) והנה לפי מה שנתבאר מזהר חדש הנ"ל, "דאי יחזרון בתשובה רישי כנישתא או חדא כנישתא, בזכותה יתכנסון כל גלותא" - הרי החוש לא יכזב, כי ב"ה ארץ ישראל, מיום ליום מתגבר בה, מבצרי התורה והיראה, ע"י ריבוי הישיבות כ"י, אשר עין לא ראתה מיום החרבן, שאז נחרבו כל בתי ישיבות ובתי כנסיות, חכמי יבנה חכמי

ספר קול התור

הרב חיים פרידמן

[מאמר יא]

- אוי לו לחרס, כלומר, שבכל מקרה החרס נשבר מהאבן. "כך, בין נזדווגו ישראל לאומות העולם, בין שיזדווגו אוה"ע לישראל - אוי להם לאומות העולם".

השואה הנוראה - כהכנה להקמת מדינת ישראל

במאמר הקודם

ביארנו שאין ישראל כובשים את ארץ ישראל עד

לאחר מחיית עמלק, וכפי המבואר בסמיכות הכתובים (דברים כ"ה, י"ט) "תִּמְחָה אֶת זֵכֶר עַמְלֶק" - ורק אח"כ (כ"ו, ה') "וְהָיָה כִּי תָבֹא אֶל הָאָרֶץ.. וַיִּרְשָׁתָהּ [כיבוש] וַיִּשְׁבֹּתָ בָּהּ [חלוקה]" (קול התור פ"ג ס"ה; פ"ה סע"ז; זוה"ק כי תלא רפ"א). [ועיי"ש שנתבאר בארוכה ש"כיבוש ארץ ישראל" הוא גאולת משיח, עפ"י הגמ' בברכות ל"ד:].

וייעדנו לבאר, איך ראינו שנמחתה קליפת עמלק - קודם הקמת מדינת ישראל, שהיא מצוות "כיבוש ארץ ישראל".

וַיִּרְדְּפוּ אֶתְכֶם בְּאֶשׁר תַּעֲשִׂינָה הַדְּבָרִים

ונבוא לבאר בס"ד - כשהעמלקים הרגו בישראל - נאמר (דברים ה', מ"ד): "וַיִּצָא הָאֱמֹרִי הַיֵּשֶׁב בְּהָר הַהוּא לְקִרְאֹתְכֶם וַיִּרְדְּפוּ אֶתְכֶם [וביאר המלבי"ם שהכוונה לעמלקים שהרגו במעפילים, וכמש"כ (במדבר י"ד, מ"ה) "וַיִּרְדּוּ הָעַמְלָקִי וְהַכְּנַעֲנִי הַיֵּשֶׁב בְּהָר הַהוּא וַיִּכְּתוּם וַיִּקְתוּם עַד הַחֲרָמָה"] כְּאֶשֶׁר תַּעֲשִׂינָה הַדְּבָרִים".

ופירש"י (מצמד"ר י"ז, ג) - "מה הדבורה הזאת כשהיא מכה את האדם מיד מתה, אף הם כשהיו נוגעים בכם מיד מתים".

רמ"ד וואלי (דברים, ציבור משנה תורח, עמוד י"ד) ביאר את הענין, עפ"י מ שאמרו חז"ל (בראשית רבי מ"ט, כ"ד), שישראל נקראו "אבן", וכמש"כ (בראשית מ"ט, כ"ד) 'מִשֵּׁם רֵעָה אֶבֶן יִשְׂרָאֵל', ואומות העולם נקראו "חרסים", וכמש"כ (ישעיהו ל', י"ד): 'וְלֹא יִמָּצָא בְּמִקְרָתוֹ חֲרָשׁ', והמשל אומר, אם נפל האבן על החרס - אוי לו לחרס, ואם נפל החרס על האבן

השואה - נפילת החרס על האבן

והנה, מבואר יסוד גדול ומרכזי בזוה"ק, שכל פרטי העולם התחתון מקבילים לעולם העליון, וממילא גם בענייננו: כשעמלק הורג בישראל - נשברת קליפתו למעלה, ומזה נשתלשל שגם בעוה"ז מתו העמלקים - 'כְּאֶשֶׁר תַּעֲשִׂינָה הַדְּבָרִים'. [ועיי'ן "שם הגדולים" להרחיד"א (מערכת גדולים, א', רי"ט): "... כשל כחה [של הסט"א] בענין הרעות [נ"א: "השמדות"] ותוקף הצרות... כאמור מפי כבוד האר"י זצ"ל..."].

ועפ"י"ז מבואר, שבימינו, מכיון שהגיעה שעת מחיית עמלק וכיבוש א"י התלויה בה, ולא זכו להפיל את האבן [ישראל] על החרס [עמלק], כביכול לא היתה להקב"ה ברירה, אלא לשבור את קליפת עמלק ע"י האפשרות השניה - דהיינו להפיל את החרס על האבן, וזהו ע"י השואה הנוראה שהגרמנים שהם

עמלקים הרגו מליונים מעם ישראל [ראה בספר "האיש על החומה" (ח"ב עמוד 108), שהעיד הגרי"ח זוננפלד זצ"ל, ששמע ממהרי"ל דיסקין זצ"ל, שמסורת בידו בשם הגר"א: "שהאומה הגרמנית מזרע עמלק יצאה..."], ומיד אח"כ נשברה קליפת עמלק בשמים, וכתוצאה מכך היטלר ימ"ש התאבד בסוף תקופת השואה, וכמוהו מתו והתאבדו הרבה עמלקים בכל מקומות מושבותיהם הידועים להקב"ה - 'כְּאֶשֶׁר תַּעֲשִׂינָה הַדְּבָרִים', ואז הוקמה מדינת ישראל - שהיא פתיחתו של "כיבוש ארץ ישראל" מושלם ונצחי.

"משנת ה ג ר א ו ס פ ר י תלמידיו, מלאים חיבת ארץ הקודש 'קול התור' שיצא ע"י רבי הלל ריבלין מתלמידי הגר"א, הצית מחדש את שלהבת ארץ הקודש שחבויה היתה בלב כל אבלי ציון ונכספי פדותה וגאולתה" ("האיש על החומה" ח"ב עמ' 100. - הסכמת מנן הגר"י ש אלישיב זלוק"ל שם צראש הכרך)

מהלך ב:

"האם אין בכח קרבנותינו למליונים לעשות רושם.."

ונביא את דברי ה"מכתב מאלהו" להגרא"א דסלר זצ"ל, שראה ב'הסכמת האו"ם' להקמת מדינת ישראל רחמי ה' שנתעוררו על ישראל, מחמת מליוני קרבנות השואה.

וזה לשונו (ח"ג עמוד 350 - 377 כרכו הוצ'ו ג"כ ב'השקפתנו" ח"ג עמוד 28. ושם מוצ'א שדכריו נכתבו ב'37 ע'ת תש"ח - שבועיים אחרי י"ז כסלו, זו התקיימה 'הסכמת האו"ם'):

"בתוך אותו ים השנאה [של אומות העולם נגדנו], מתוך כל זה דוקא נולד ההיפך, שהם בעצמם יאמרו לבסס את ישראל באדמת הקדש, האם כך הוא מהלך העולם? האם זהו דרך הטבע? .. האם אין בכח קרבנותינו למליונים לעשות רושם ולהביא לידי שינוי? כל האומר מקרה הוא הלא כופר הוא, אבל אנחנו נאמין בבירור כי מאת ה' היתה זאת...".

'והיתה עת צרה.. - ואח"כ תחייה לא"י ולישראל'

ועוד כתוב בדניאל (י"ג, ב') - **"והיתה עת צרה אשר לא נהיתה מהיות גוי עד העת ההיא, ובעת ההיא ימלט עמך כל הנמצא פתוב בספר".** ומיד אח"כ כתוב: **"ורבים מישיני אדמת עפר יקיצו...".**

והנה, תחילת התהליך של תחיית המתים הוא קיבוץ גלויות ובנין ערי ישראל, וכמש"כ רמ"ד וואלי (יחזקאל עמוד ש"ט):

"..שהרי בתחלה יהיה קיבוץ גלויות ובנין הערים, ואחר כך תחיית המתים, כידוע מדברי רז"ל בספר הזהר (חיי שרה, קל"ד; תולדות קל"ע). על פסוק 'בונה ירושלים ה' נדחי ישראל יכנס' (תהלים קמ"ז, ב'), ואחר כך 'הרפא לשבועי לב' וגו', שרומז אל תחיית המתים, שהכל שבורי לב מפני מתיהם".

והטעם לדבר (כפי שרומז ברמד"ו ס"ט), שהנה, כאשר עם ישראל לא נמצאים בארץ ישראל - נחשב הדבר "מיתה" לאר"י, כי השכינה היא נשמתה ורוח חייה של ארץ ישראל, וכשישראל גולים - גם השכינה גולה עמם, והארץ בבחינת "אשה מתה" (רמד"ו ויקרא ש"א; יחזקאל ש"ז, ט'; הליוקועים א', ש"ד. ובחומש הגר"א, במדבר

'כי יראה פי אַזְלַת יד.. - ואח"כ '..וּכְפַר אֲדַמְתּוּ עִמּוֹ'

עד כאן נתבאר שהשואה הביאה באופן סגולי להקמת מדינת ישראל - מבחינה זו שהשואה גרמה בשמים ל'מחיית קליפת עמלק'.

מהלך נוסף שיש בזה: שהשואה הביאה באופן סגולי להקמת מדינת ישראל - ע"י שנתעוררו רחמי שמים לגאולת עם ישראל, וקנאת ה' לכבוד שמו הגדול - מתוך הצרות הגדולות שהשפילו את כבוד ישראל וממילא את כבוד ה' (עיין מאמרנו בגליון 18), והוא מש"כ (דברים ל"ג, ל"ו) - **"כי יראה פי אַזְלַת יד וְאָפֶס עָצוֹר וְעָזוֹב" [וכביכול אין סומך ועוזר לישראל] (סנהדרין צ"ז), ואז מגיעה הגאולה] - **"..הַרְגִּינוּ גוֹיִם עִמּוֹ פִּי דָם עֲבָדָיו יְקוּם וְנָקָם יָשִׁיב לְצָרָיו וְכָפַר אֲדַמְתּוּ עִמּוֹ" ופירש"י: "וכפר אדמתו עמו. ויפייס אדמתו ועמו על הצרות שעברו עליהם ושעשה להם האויב".****

וכן מבואר בדניאל (י"ג, ה' - ז'): **"ויאמר לאיש לבוש הבדים.. עד מתי קץ הפלאות.. ויגם ימינו וישמאלו אל השמים וישבע בפי העולם כי למועד מועדים ונחצי וככלות נפץ יד עם קדש תכלינה כל אלה".** ופירש"י: **"וככלות נפץ יד עם קדש - כשתכלה כח ישראל - 'פי אַזְלַת יד וְאָפֶס עָצוֹר וְעָזוֹב' (דברים ל"ג)".**

ולכן מיד אחרי ה"אַזְלַת יד" - ה' התחיל לעסוק בפיוס אדמתו ועמו ביחד, ע"י הקמת מדינת ישראל, שבזה עמו כבשו את אדמתו, ונטעוה, ובנו אותה, ונתקיים (ישעיהו ס"ג, ד' - ה') **"כי תפץ ה' בָּךְ וְאַרְצֶךָ תִּבְעַל. כִּי יִבְעַל בְּחוֹר בְּתוּלָה יִבְעֶלוּךָ בְּנֵיךָ"'**.

□ □ □

ועד"ז אמרו (סנהדרין ל"ח): **"אם ראית דור שצרות רבות באות עליו - חכה לו..".** ובמדרש שוחר טוב (תהלים כ'): **"..אם ראיתם שהצרות מכסות אתכם - באותה שעה אתם נגאלים..".** ושם (תהלים מ"ב) - **"כשתרדו לירידה התחתונה - אותה שעה אני גואל אתכם..".**

רפ"ז; ח"ד, עמוד ק"ט). ולפי"ז בע"כ שמש"כ וְהִתְהַיְתָה עֵת צָרָה אֲשֶׁר לֹא נִהְיְתָה מֵהֵימָּנָה גּוֹי עַד הָעֵת הַהִיא - הולך על השואה, שהרי אח"כ לא תקום צרה גדולה הימנה.

וכן שמענו מעור גדולי תורה.

וממילא מובן שמיד אחרי השואה שהיא ה"וְהִתְהַיְתָה עֵת צָרָה" - הוקמה מדינת ישראל, שענינה קיבוץ גלויות וכיבוש א"י, ובנין ערי ישראל, שהוא תחילת ה"הסכמה מכל מלכות העולם .. וכנ"ל.

"נראה בעליל שימים אלו הם ימות המשיח.."

ואכן יש הרבה ביטויים מהגר"י לוינשטיין, מהם ניכר שראה בכל שלב בתקופה שאחרי השואה תהליך של גאולה, ונביא דוגמאות:

◇ הסכמת האו"ם להקמת מדינת ישראל -

(אור יחזקאל, ח"א, מכתבים, מכתב מ"ג): "ז' חנוכה תש"ח.. מה מאד נגלה הוא לראות כי הנהגת ה' עם עם ישראל לא ע"פ דרך הטבע.. מי הוא אשר היה בידו לאמר, כי יתכן להשיג בעת כזו הסכמה מכל מלכות העולם - [לכך שתקום] מלכות ישראל..." (ועיי"ש מכתב מ"ג).

◇ ניסי מלחמת השחרור -

(אור יחזקאל, ח"א, מכתבים, מכתב י"ה): "יום א' בלק תש"ט ירושלים.. מהחסדים הגדולים אשר עשה ד' י' עם עמו ועם ארצנו הק', כי לא הי' שום מקום בטבע שיהי' נשאר המקום בידינו רחמ"ל.. [א.ה. נשים לב שהדגיש הודאה להשי"ת, לא רק על הצלת הנפשות, אלא גם על זה שארץ ישראל נשארה בידינו - בשלטוננו].

◇ שלטון עם ישראל בארץ ישראל -

(אור יחזקאל, ח"ז - דרכי העבודה - עמוד ק"י): "מחובתינו להתבונן בכיבוש ארץ ישראל, היאך נצחנו

י"ד, ל"ז ציאר, שהמרגלים הרגו את ארץ ישראל - ע"י שמנעו מישראל ליכנס צה, ובכך נתקיים "לשכ"ר כורג את מי שנאמר עליו" (ערכין ט"ו). וממילא, כשעם ישראל והשכינה חוזרים לאר"י - הוא "תחית המתים" לאר"י.

□ □ □

והנה "תחיית המתים" הוא בחינה של "לידה" - שהארץ יולדת את המתים, וכמש"כ (שע"כ כ"ה, י"ט):

"יְחִיּוּ מִתֵּיָהּ נִבְלְתֵי יְקוּמוּן, הִקִּיצוּ וְרַנְּנוּ שְׁכֵנֵי עֵפָר, כִּי טַל אֹרֶת טִלְפָּה וְאַרְצָךְ רְפָאִים תְּפִיל".

וביאר רמד"ו (הלקוטים, ח"ג, תקע"ה):

"כי בשעת לידתה באחרית הימים.. יפרדו ממעיה שנים אלה, צדיקים ורשעים, הצדיק בסוד ולד, והרשע בסוד נפל..".

וא"כ, כמו שכאשר אשה מעוברת מתה - גם העובר שבמעיה מת ל"ע, ואם רוצים להחיות את העובר - צריך בתחילה לעשות "תחיית המתים" לאמו, ואח"כ הוא יקבל חיות מכח החיים של אמו, עד שאמו תוליד אותו לחיים.

כך, בשביל שארץ ישראל תחיה ותוליד את המתים הקבורים בה - צריך שבתחילה היא עצמה תזכה ל"תחיית המתים", וממילא תחילת התהליך של "תחיית המתים" הוא "קיבוץ גלויות" - שישראל ישובו ויבנו את ארץ ישראל, ועי"ז "אדמת עפר" בעצמה תקיץ, שתשוב נשמתה השכינה לשכון בה, ועי"ז יִרְבִּים מִיְשְׁנֵי אֲדָמַת עֵפָר יִקְיָצוּ..!

וְהִתְהַיְתָה עֵת צָרָה.. - נתקיים בשואה הנוראה

ואמר מרן המשגיח הגה"צ ר' יחזקאל לוינשטיין (אור יחזקאל ח"ג - אמונה - עמוד רל"ג; שי"ג. וצח"ז - דרכי העבודה - עמוד ק"ה), שה'וְהִתְהַיְתָה עֵת צָרָה.. הנ"ל - נתקיים בשואה הנוראה.

וכן מוכח מדברי מרן הסטייפלר זיע"א, שאמר וחזר ואמר: "שעיקר רוב חבלי המשיח הי' במלחמת העולם השני" (ארחות רבינו הקד"י, ח"א, עמוד

◇ ניסי מלחמת ששת הימים -

(אור יחזקאל, ח"א, מכתב תל"ז): "א' מסעי תשכ"ז.
ע"ד הניסים הגלויים אשר הראה לנו.. כולם
צועקים ניסים ניסים, אך כנראה כי כל זה הוא
עוד מהלשון שבילקוט על ישעיה ל"ה (רמ)
תמ"א; ומקורו בתנחומא דכריס א'): 'יששום מדְבַר וְצִיָּה'
- מה הקב"ה עושה, נגלה עליהם 'קימעא
קימעא'. יתן ד' שנהי' אנחנו וכל בית
ישראל מהזוכים 'הִמָּה יֵרָאוּ כְבוֹד ה'"
[א.ה. כלומר, שאנו ב'אתחלתא דגאולה', וכמו
שאמרו חז"ל, שגאולת ישראל באה קמעא
קמעא כאילת השחר. ועיין ירושלמי ריש
ברכות].

וב"קובץ ענינים" (אלול תשכ"ז):
"כולם אומרים כי אלה הם ימות
המשיח.. נראה שהניסים והנפלאות
שאיבעו עמנו, ניתנו לנו לאות
להתחזק בישועת ה', לצפות ולהתכונן
לגאולה השלמה שתבא במהרה בימינו"
[וע"ע ב"קדושת ציון" גליון 10, מדור "דעת תורה",
ליקוט גדול מהספר "קובץ ענינים" מדברי הגר"י
לוינשטיין זצ"ל על ניסי מלחמת ששת הימים].

כהנה וכהנה יש הרבה ביטויים מהגר"י
לוינשטיין זצוק"ל, אשר מוכיחים על מהלך
מחשבתו: שמאז ששבנו לארץ ישראל, בפרט
אחרי השואה - אנו נמצאים בעיצומו של תהליך
הגאולה, והכנה לגאולה השלימה במהרה בימינו
אמן. ■

ל"א מלכים.. ואף עתה רק אנו שולטים בארץ
ישראל.. וכ"ז מפני ההבטחה שהבטיח השי"ת
לישראל" [א.ה. נשים לב, שלא הסתפק בלשון שאנו
"יושבים" בארץ ישראל, אלא "שרק אנחנו ה'שולטים' על
ארץ ישראל"].

◇ בנין ופיתוח ערי הארץ -

(אור יחזקאל, ח"א, מכתב ר"ג): "יום
ג' תשט"ו.. וכאשר אני רואה כי
ארצינו הק' מתרבה ומתרחב בכל
יום ויום בבנינים חדשים אשר
למעלה מכפי השערתינו.. ואני
אומר על זה - 'בונה יְרוּשָׁלַם ה'
נְדַחִי יִשְׂרָאֵל יִבְנֶנּוּ' (תהלים קמ"ז, ב').
וכ"כ צמכתים רי"ז; ש"א).

ושם (ח"ג - אמונה - עמוד רע"ט):
"נראה בעליל שימים אלו הם
ימות המשיח.. ארץ ישראל נבנית
בצורה שלא נבנית מעולם.. ודאי
שזו הכנה לגאולה". (ועי"ש עוד בעמ' י"ו;
ס"ו; קמ"ג - קמ"ד; רל"ב).

ושם (ח"ז - דרכי העבודה - עמוד ל"ד): "הנה כשמונה
מאות שנה היתה ארץ ישראל שממה בלי
יושב.. ולפתע פתאום זכינו עם ישראל - [לשוב]
לארץ ישראל, והארץ נבנית שלא כדרך הטבע,
וא"כ עלינו להתעורר ולצפות לגאולה ולמלך
המשיח". (ועי"ש עוד בעמ' ס"ג; ק"ו. ועיין ב"אגרות משה"
או"ח ח"ה סימן ל"ז).

"לא
יעלה על
הדעת לחשוד
במו"ל רש"ז ריבלין
הידוע בישרותו
ונאמנותו המופלגת
- שח"ו הכניס איזה
חידוש מעצמו ב'קול
התור' להגר"א, שכן,
גם אילו רצה - לא היה
מסוגל לשקר" (עדים
גדולי תורה שליט"א
- מפי מרן הגרש"ז
אויבערצן זצוק"ל)

הודעה משמחת עבור כל אודהבי ציון ודורשיה על טהרת הקודש

אנו שמחים לבשר, כי הקמנו מערך סיורים רגליים עבור בחורי ישיבות ועבור משפחות תוך הליכה בנתיב בו דרכו תלמידי הגר"א בוני הישוב לפני מאתיים שנה ויותר. מדריכים מוסמכים ומקצועיים ילוו את הקבוצות לכל אורחם מקומות מעניינים ומרתקים ויורגו בקרבכם חוויה לימודית ורגשית בלתי נשכחת. מחירים נוחים

לפרטים ניתן להשאיר פרטים בכתובת המייל touroldeity@gmail.com או להשאיר הודעה קולית במספר 052-7195368.

ציאי לך בעקבי הציאני

מצמיח ישועה הרב אליהו ברים

איֵלֹו הַבִּיאֲנוּ
לְאָרְ"י וְלֹא בָנָה
לָנוּ אֶת בֵּית
הַבְּחִירָה -
דִּיִּינוּ?

נתונים אנו בעיצומם

של הימים הנעלים ימי ספירת

העומר, ימים המסוגלים להתעלות רוחנית ואף לרפואה גשמית, כמו שאמרו בגמ': אמר שמואל כל שקייני מדיבחא ועד עצרתא מעלו (שבת קמ"ז:). טעמה של מצווה זו לא נתפרש לנו בכתובים או בדברי חז"ל. מה פשר ספירה זו, מדוע יש לספור "מהחל חרמש בקמה" - "ממחרת השבת", "עד ממחרת השבת השביעית". אך ננסה לדלות מעט תובנות שאנו יכולים להסיק מהתבוננות במצווה זו.

ימים אלו ימי צמיחה והתחדשות הם. "כי הנה הסתו עבר הגשם חלף הלך לו. הנצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע וקול התור נשמע בארצנו. התאנה חנטה פגיה והגפנים סמדר נתנו ריח..". (ש"ש כ"ג, י"ב - י"ג). "עמקים יעטפו בר יתרעעו אף ישירו" (תהלים ס"ט, י"ד). העולם כולו ניעור מתרדמת החורף האפרורי לרעננות וצמיחה, האילנות מלבלבים והתבואה עומדת בקמותיה.

מנגד, זה הזמן בו מוטל על האדם להיחלץ חושים ולצאת השדה לעבוד את עבודתו. עד עתה - מלאכתו נעשית בידי שמים. אחר שחרש וזרע בתחילת החורף - כל מה שבידו הוא להתפלל ולבטוח בה'. עכשיו - עת הקציר, כעת המלאכה נתונה לפניו, עליו לעבוד וללקוט את ברכת שמים בידיו. זו העבודה שבין חודש האביב - בו התבואה אביב, עד לעת הקציר. ידוע, שבסוד הספירה הוא, לבנות בהדרגה את המדרגות שבאו בבת אחת בליל יציאת מצרים, ע"מ שנהיה מוכנים מצד עצמנו לקבלת השפע האלוקי של מתן התורה, והרי הדברים מקבילים זה לזה - פעולה מצדנו ע"מ לקבל אלינו את השפע הבא משמים.

ימים אלו מסמלים תהליך של בניה. ספירה של יום ועוד יום, המצטרפים לשבועות, מספר ועוד מספר המצטרפים לסכום גדול. מדרגה על גבי מדרגה עד ליום הגדול - זמן מתן תורתנו. זהו

הזמן בו מוטל על האדם לתת את חלקו ע"מ להחיל את כוחו על הצמיחה המתרחשת מידי גבוה, ובהשתדלותו לצמוח ולהתקדם.

נקודה זו, של תהליך

צמיחה מלמטה למעלה, אנו

רואים בהיבטים רבים סביב מצוות הימים האלה. תחילת הספירה בהקרבת קרבן העומר. העומר בא מן השעורים, שאינן מיועדות למאכל אדם אלא למאכל בהמה, הן הממהרות להבשיל קודם למאכל האדם, ורק לאחר זמן מביאים את שתי הלחם מן החיטים. העומר אינו בא מתבואה בשלה, אלא "אביב קלוי באש גרש כרמל" (ויקרא כ"ג, י"ד), תבואה שאינה בשלה ואינה ראויה למאכל עדיין, ואילו שתי הלחם "סולת תהיינה" מתבואה בשלה וראויה למאכל. העומר, כשאר כל המנחות, בא מצה, "לחם עוני", ואילו שתי הלחם - "חמץ תאפינה, ביכורים לה'" (ויקרא כ"ג, י"ז). "העומר היה מתיר במדינה, ושתי הלחם במקדש" (מנחות פ"ק י"א ע"ג א) - אף שלחול החדש מותר מזמן הקרבת העומר, לקודש החדש אסור עד הקרבת שתי הלחם.

זוהי צורתה של צמיחה. הקש קודם את התבואה, הקליפה קודמת את הפרי, הנמוך קודם את הגבוה, הקטן את הגדול והחול את הקודש.

וכמו בספירה, בה לא ניתן להגיע למספר גבוה ללא הנמוך, כך בבניה לא ניתן להגיע לנדבך העליון ללא התחתון. אך אין זה אומר שהנמוך הראשוני אינו חשוב, אין זה אומר שהנדבך התחתון אינו נצרך, שאין בו כדי לשמח אותנו.

כך גם בצמיחה האישית של עובד ה', כך לימדונו חז"ל. שנים מקנייני התורה הם "המכיר את מקומו", ו"השמח בחלקו" (אבות י"א). ולכאורה יש מקום לשאול, מה תועלת יש לאדם להכיר את מקומו ולשמח בחלקו? הרי העיקר זו השאיפה לעלות ולהתקדם! הלוא אם ישמח האדם ויהיה מרוצה מחלקו במקומו הנמוך, למה לו להתקדם??

אך חז"ל מורים לנו, כי ההיפך היא האמת. ללא שאדם יכיר את מקומו, גם אם אינו במקום בו היה רוצה להיות, ללא שישמח בחלקו, גם אם

זה לנצח. הרי שהשאיפה אל השלמות אינה מהווה סתירה לשמחה בקיים, ואין השמחה במצב הנוכחי מעכבת את הרצון להתקדם. והן הן הדברים, "ביום חתונתו - זה מתן תורה" (תענית פרק ד', משנה ח') שהיא שלמות הלקיחה שהחלה ביציאת מצרים.

וכשם שנכונים הדברים לגבי הפרט - יפים הם אף ביחס לכלל. ימים אלו הם ימי גאולה. כמו שקיימת צמיחה בצומח, וכשם שיש צמיחה אצל היחיד, כך גם ישנה צמיחה של גאולת הציבור. טיבה של ישועה אף היא בצמיחה. שלב על גבי קודמו, העליון ע"ג התחתון. הישועה אינה באה ברגע אחד. הקב"ה הוא "מלך.. ומצמיח ישועה", "זורע צדקות מצמיח ישועות", "מצמיח קרן ישועה". ואף אנו מבקשים "אבינו מלכנו, הצמח לנו ישועה בקרוב". איננו מצפים לישועה שתבוא ברגע אחד, מוכנים אנו ויודעים שהישועה צומחת. מעט מעט, לאט לאט, שלב אחרי שלב, מדרגה ע"ג חבירתה. כך אנו רואים בגאולת מצרים, אשר החלה בתחילת ימים אלו, אך לא נשלמה עד סופם. בניין ביהמ"ק ע"י שלמה המלך החל אף הוא בימים אלו, כאמור: "ויהי בשמנים שנה וארבע מאות שנה לצאת בני ישראל מארץ מצרים בשנה הרביעית בחדש זיו הוא החדש השני שלמה על ישראל ויבן

אינו ברום המעלה - גם המעלות הבאות אחריהן לא תעמודנה כראוי. כי כך טיבה של בניה. זו טיבה של צמיחה. ללא התחלה - אין גם המשך. ללא הקומות הנמוכות - אין מקום לבאות אחריהן לנוח. ללא הגוף - אין מקום לנשמה לשרות. ומי שאינו מכיר בערך השלבים הראשונים - אינו יכול לזכות לשלבים התכליתיים. השאיפה להתקדמות אינה סותרת את השמחה בקיים כבר. כל התקדמות וכל קניין, גם אם הוא רחוק מהשלמות, גדול ובעל ערך הוא מצד עצמו.

ומאידך, כל קניין מתנה טובה היא מאת ה', ע"מ שנשתמש בו כדי להמשיך לעלות ולעשות רצונו, להתקדם לקראת השלמות אותה יכולים אנו לקנות. ומכיוון שכך, אין לנו "להסתפק במועט" ולעצור בחצי הדרך, עינינו אכן נשואות קדימה, "סופרים את הימים" לקראת ההגעה לתכלית השלמות, תכלית הקרבה לה', קבלת מתנתו הטובה, תורתו, למען השגת רוב טובותיו שעוד רוצה הוא וממתין להעניק לנו בחסדו, הנבנים ומונחים ע"ג המדרגות הקיימות שהשגנו כבר, בעזרתו. ולמה הדבר דומה? לאדם השמח באירוסיו. וודאי שיש לו לשמוח ולהודות עליהם, ואין זו סתירה כלל לכך שאינו מסתפק בהם לבד ואינו רוצה להישאר במצב

שיעורי תורה

שיעורו הקבוע של הרב רפאל ספייער בספרי הנביאים

מתקיים מדי יום רביעי בשעה 20:00 במבנה של ישיבת לש"ם בקומה ב' בשכונת נחלאות ברחוב תקוע 7, ירושלים.

שמעו ותחי נפשכם!

כמו-כן, כל המעוניין בקיום שיעור באזור מגוריו באחד הנושאים הנידונים ב"קדושת ציון" מתבקש ליצור קשר במייל yyy7@neto.bezeqint.net או בהודעה קולרית בטלפון 052-7195368 ואנו נשתדל למלא את מבוקשו.

שעיקר הפרי חסר, לא נאמר "אי אפשי במתנתך", אלא עלינו לשבח לשמו על מה שכבר נתן לנו בחסדו, בלא כל סתירה לכך שאיננו מסתפקים בכך, ולא ניתן דמי לו עד ישיב שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחילה, וכל הרשעה כעשן תכלה כאשר יעביר ה' ממשלת זדון מן הארץ וימלוך עלינו ועל כל מעשיו לבדו בהר ציון משכן כבודו ובירושלם עיר קדשו.

כך הוא רצון ה', שהדברים יבואו מהחוץ אל הפנים בהדרגה, בתחילה הגוף ואח"כ הנשמה, כמו שחזה הנביא יחזקאל בחזון אשר הפטרנו בשבת חוה"מ פסח (יחזקאל ל"ז) - "... ותקרבו עצמות עצם אל עצמו. וראיתי והנה עליהם גדים ובשר עלה ויקרם עליהם עור מלמעלה ורוח אין בהם. ויאמר אלי הנבא אל הרוח... ויאמר אלי... העצמות האלה כל בית ישראל המה... לכן הנבא ואמרת עליהם כה אמר ה'... הנה אני פתח את קברותיכם... והבאתי אתכם אל אדמת ישראל...". הנמשל של החזון הוא שעם ישראל יעלה מתוך הגלות, יצא מארצות הגויים, ויעלה לארץ ישראל. זה הנמשל של עצמות, גידים ועור, ועדיין אין בהם רוח. הגוף קיים, אך הנשמה איננה. זה המצב בו אנו נתונים כיום. בין ברכת "מקבץ נדחי עמו ישראל" [שהרי כיום אין בעולם קהילה יהודית שאינה מורשית לעלות לארץ ישראל, למעט יהודי אירן, שעד המהפכה - לפני פחות מארבעים שנה - היו גם הם מורשים לעלות] לבין ברכת "השיבה שופטינו כבראשונה.. ומלוך עלינו אתה ה' לבדך..". [ראה מגילה י"ז], שהרי הרשעים המושלים בעם ישראל הם אלו אשר מונעים [בדרך הטבע] את עם ישראל מלשוב אל ה', הם השועלים המחבלים בכרם ה' צבקות, ומונעים את הרוח מלבוא בגוף. ועל כך יש צורך בנבואה נוספת: "הנבא אל הרוח". ובנמשל - "וידעתם כי אני ה' בפתחי את קברותיכם..." [ושמא עלינו מוטל הדבר, להודיע ברבים את ישועת אלוקינו, להודיע שלא המקרה הביאנו הנה, וכ"ש שלא סט"א חלילה...], ואז: "ונתתי רוחי בכם וחייתם והנחתי אתכם על אדמתכם וידעתם כי אני ה' דברתי ועשיתי נאום ה'".

את ה', אחר שישב ה' שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחילה. ואכמ"ל.

הבית לה'" (מ"ב ו', ט"ו) ונמשך שבע שנים (ש"ל"ח). גם בנין הבית השני ע"י זרובבל ויהושע הכהן הגדול החל בימים אלו, ככתוב: "ובשנה השנית לבואם אל בית האלקים לירושלם בחדש השני החלו זרובבל בן שאלתיאל וישוע בן יוצדק...ויסדו הבונים את היכל ה'.." (עזרא ג', ט' - י'), ונמשך שנים רבות. גם נס ההצלה מהמן החל בימים אלו, כאשר המן נתלה בימי חג המצות, אך תשועתם הייתה רק כעבור אחד עשר חודש, בחודש אדר. גם מסעו של עזרא הסופר בעלותו הנה היה בימים אלו (עזרא ח', ל"ב). כל אלו הם דברים שמתמשכים, נבנים, צומחים ומתקדמים.

ואכן לא פלא הדבר שאף בימינו, ימי קיבוץ הגלויות, חלו בימים אלו דווקא תמורות משמעותיות בתוך תהליך צמיחת הישועה [ואף קודם שקרו, הודיע רבנו הגר"א לתלמידיו שימים אלו מסוגלים ביותר לצמיחת הגאולה - ראה ספר "קול התור" סוף ח"א דפרק ה', ספר 'דורש לציון', מהדורת תש"ס, עמוד ע"א - דרשא ט"ז]. כאשר עם ישראל קם כממשל עצמאי בתוך אר"י, ראשית בשטחיה החיצוניים יותר של הארץ, ארץ הגליל, הנגב וחוף הים, ואח"כ נתן לנו ה' בחסדו גם את "הר המלך", הארץ בה עמדו אבותינו, ירושלם עיה"ק, חברון, שומרון ושכם, ואף שעודנו תכלנה עינינו אל קרבת ה' ומלכותו, דיינו בחסדיו אלו כדי להודות להלל לשמו ולשמוח בחלקנו זה^[א], ואף

[א] אצ"ל שאין הכוונה שיש לחגוג או לומר הלל ביום הכרזת המדינה. אף שאפשר לומר שביום זה פסק שעבוד מלכויות, הרי שהחוגגים ביום זה כוונתם להודות על הקמת המוסד "מדינת ישראל", שאף שהוא המוסד השולט באר"י כיום, ואפשר שאף יש לו גדר "מלכות ישראל" כמלכות אחאב בשעתו, על אף שתפס את המלוכה בכח הזרוע, הרי שמטרתו אינה לבנות כאן את מלכות ה', אלא להיפך! למנוע מעם ישראל להתקרב לה' ולהיות לו לעם. ואפילו אם עושה מעשים טובים כאלו ואחרים, אין הזכויות נוקפות לזכותו, וודאי שאינם הופכים אותו למוסד כשר, ואינו אלא כלי ביד ה' לשמש בעל כרחו את הקדושה. מוסד זה הוא לבושת ולחרפה לעם ה', "מהרסיך ומחריביך ממך יצאו" תרתי משמע. השמחה שיש לשמוח היא על כך שקיים ישוב מאורגן ומסודר ששולט באר"י, העומד על רגליו בלא להיות משועבד למלכות אחרת, וממנו נקח בבוא היום לעבוד

ציון היא דורש אין לה הרב בנימין הלוי

קרא 'כי אעלה ארכה לך
וממכותיך ארפאך נאם ה'
כי נדחה קראו לך ציון
היא דרש אין לה' -
מכלל דבעיא דרישה"
(ראש השנה ל.).

כוונה זו עיקרית
במצוות הספירה דידן יותר
מכוונת המצוה וענייניה שבספירה
דאורייתא, שהרי כל עיקרה של המצוה אינו
אלא בשביל הכוונה, דהיינו למען זכירת המקדש
ודרישת ציון, ונמצא שאם אין אנו מכוונים כוונה זו
- עקרנו עיקרה של מצוה.

ומטעם זה התקינו הראשונים את נוסח
התפילה לאחר הספירה - 'הרחמן הוא יחזיר לנו
את עבודת בית המקדש למקומה במהרה בימינו',
ולאור האמור אין זו תפילה בעלמא הנאמרת אגב
עשיית המצוה, כי אם שורש המצוה ועיקרה ממש.

טעם לתקנת הספירה בזמ"ז

ויש ליתן טעם באילו מן המצוות התקינו
להמשיך בעשייתן זכר למקדש, שהרי מצוות רבות
היו נעשות במקדש, ולא מצאנו זכר אלא למקצתן.

ובפרט במצוה, זו שכל צורתה יש בה מן
החידוש בתרתי, א. בנוסח המצוה, הרי אנו אומרים
היום יום אחד לעומר, בזמן שלא הוקרב עומר,
וא"כ נשאלת השאלה למה מתייחסים דברינו
בספירה זו? [א] ב. אף אם ניישב את נוסח הספירה,
יש לדון לגבי הזכר שאנו עושים למצוה זו, אם יש
בו שום קיום מצוה גם אילו היה נבנה בית המקדש
היום, שהרי אין כאן ספירה להקרבת קרבן אלא
ליום הנף. [ולפי צד זה יל"ע אילו יבנה המקדש היום אם נפסוק
מלספור, כיון שספירה דאורייתא ליתא, שהרי לא קרב העומר,

[א] למנהג אשכנז ולדעות הפוסקים שאומרים בעומר
צריך להבין את פירוש פשט המילים, וכי הימים הם
בעומר? והלא אינם אלא נמנים להקרבתו של עומר
התנופה. ומתוך הדחק צ"ל, שנקרא שם אותם הימים
'ימי העומר' ע"ש מצוות הספירה, וא"כ א"ש לומר כן
גם בזמ"ז שלא הוקרב קרבן העומר, דהימים הללו 'ימי
העומר' נקראים.

בימים אלו, ראוי היה
שנהיה בעיצומה של ספירת
הימים מיום שהקרבונו
את המנחה הראשונה
מן התבואה החדשה מן
השעורים, ממחרת יו"ט
ראשון של פסח, ועד יום
שנביא מנחה חדשה ראשונה מן
החייטים.

מנחת הביכורים והספירה

משונה צורתה של מצוה זו משאר מצוות
חברותיה, שלא קבעה התורה את זמנה אלא ע"פ
מנין הימים ממנחה זו למנחה זו, ולא ע"י קביעת
עת ידוע כשאר מצוות, וכן במה שאמרו לעשות
כן בדרך של ספירה כמו שהעמידו רבותינו ז"ל
בתושבע"פ, שהחובה מוטלת על כל אחד ואחד
לספור.

וכל כך החשיבה תורה את עניין הספירה,
עד שכל עצמו של יום הביכורים נקרא על שמה,
"**בְּשִׁבְעַת יָכֶם**" (במדבר כ"ט, כ"ו), וכדקרינן ליה אנן "חג
השבועות".

הלא דבר הוא!

כוונת הספירה

שמעתי מן היודעים, כי בהנהגת "המכוונים"
(המסורים כוונות התפילה ע"פ חכמת האר"ל והרש"ש), בימי
הספירה מתבטלות כל כוונות התפילה הרגילות,
וכל עיקר הכוונות בימים אלו אינן אלא בכוונות
הספירה. ואנן, שלא הגענו למידה זו להיות מיודעי
סתרי א-ל, ואין דרכנו אלא במחשבות וכוונות
פשוטות, מ"מ למדנו מכאן על חשיבות כוונת
מצווה זו, וכמה יש לנו לדקדק בכוונותיה של
המצוה הזאת באופן פשוט.

והנה ע"פ פשוטו, עניין המצוה לדידן אינו
בכוונת הספירה המקורית שלה, שהרי בשעה שלא
הוקרב העומר אין לנו למנות למניינו, וכדאמר
אמימר (מנחות ס"ו.), דספירה דידן זכר למקדש היא,
וא"כ עניין המצוה לדידן - וממילא זו הכוונה
העיקרית שלה - הוא דרישת ציון והמקדש, וכמו
שאמרו - "ומנלן דעבדינן זכר למקדש, דאמר

טעם להפיכת ימי הספירה לימי אבל

והנה ימים אלו ימי הספירה הוקבעו בישראל כימי אבלות על השואה הנוראה שפקדה את עולם התורה בין פסח לעצרת, בבית מדרשו של רבי עקיבא - אבן השתיה של תושבע"פ [ב].

ויש כאן דבר תימה, איך נקבעו ימים אלו שהם ימי שמחה ומועד, כמו שכ' רבינו הרמב"ן "והימים הספורים בינתיים כחולו של מועד בין הראשון והשמיני בחג" [ובטור כתב טעם למנהג הנשים במניעת מלאכה בלילות הספירה משום שהוא זמן שביטה ממלאכה, ועי' במור וקציעה שם שהזכיר דברי רמב"ן הנזכרים].

אמנם להאמור יתבאר, ויהיה המשל בזה כמו שהמשילוהו חכמי הזוהר (פרשת אמור) לספירת טהרת האשה. והעניין, כאשה המטהרת לבעלה וכל ימי ספירתה עומדת ומצפה ליום טהרתה, אשר ימים אלו ימי שמחה ורצון הם לה. אמנם ביום שהשליכה בעלה מביתו וממשכת במנהג ספירתה כבימי קדם, אז יהיו ימים אלו ימי זכרון לאהבה ישנה, ימי צער ואבלות על פרידת אלוף נעוריה.

נמצא, כי אותם הימים שהיו לנו בימים כתיקונם ימי תשוקה וציפייה ליום הבאת המנחה החדשה, והיו לימי שמחה וקרבה, הם הם הימים שהפכו בזמן הזה לימי אבל, והן הן הדברים, כי התשוקה והציפייה בזמן שהאשה בבית בעלה תשוקה של שמחה היא, אך כשנתרחקנו מעל אדמתנו - אדמת הקודש, הר בית ה' - ונעשית אותה התשוקה

[ב] אגב, יש בנותן טעם להצביע על נקודה מעניינת, כי דווקא ימים אלו, שהם ימי שמחתה וגבורתה של תושבע"פ, הפכו לימי אבלה של תושבע"פ באבלות בית מדרשו של רבי עקיבא.

שהרי אמרו במנחות ס"ה, שנקבע יו"ט מיוחד לציון ניצוח הפרושים בעניין קביעות יום הנפת העומר.

והנה בזמן המקדש היה הניצוח מתבלט רק ביום הנפת העומר, אך מכאן ואילך כשהיו סופרים הרי לא היו סופרים אלא ליום שהקריבו העומר בפועל, ולכאורה בזה אין כ"כ בכדי להוציא מלבם של צדוקים. אך בזמה"ז, שאנו מונים ליום הראוי לספירה, יותר יש כאן הכרזה יומיומית על קביעות יום מחרת השבת לאחר יו"ט.

וספירה דרבנן ליתא כיון דאין כאן עניין דרישת ציון, וה"ה שיש להסתפק לגבי הקרבת שתי הלחם].

ולכאורה היה נראה לדקדק מדנקטינן דעצרת בזמה"ז דאורייתא, אף שאין עצרת אלא יום החמשים מיום הנפת העומר, [וברמב"ן (ויקרא כ"ג, ט"ז) דייק מלישנא דקרא 'לדורותיכם בכל מושבותיכם'] הרי שאפשר לקיים את הספירה גם מיום התנופה ולא רק מתנופת העומר עצמה. אך צ"ע, דא"כ לא מובן לכאורה מפני מה אין הספירה גם בזמה"ז דאורייתא.

ומ"מ צריכים אנו לבאר מה ייחודה של מצוה זו שתקנו להמשיך לעשותה זכר למקדש (מנחות ס"ו). גם בזמן שאין עומר, יותר משאר מצוות המקדש.

ויש מקום לומר, שכל עיקרה של מצוות הספירה - גם בספירה דאורייתא - עניינה התאוה והתשוקה להקרבת הקרבן. וזהו עניין הספירה, כדרך שאדם סופר ומונה הימים עד שיבוא זמן שהתאוה אליו, וכן בזה אמרה תורה שיהיו ישראל מונים הימים להבאת המנחה מן החדש של שעורים להבאת המנחה מן החדש של חיטים. ומצוות אלו מצוות של שמחה והשתוקקות הן, כי האדם שמח בבוא תבואתו ונפשו משתוקקת לשתיף שם שמים - הפותח ידו ומשביעו - עמו בשמחתו.

וכעין זה מצינו גם בחג הסוכות, שגם בו תקנו לעשות זכר למקדש, וגם שם עניין המצוה הוא לשמוח לפני ה' בחג האסיף, באספו מגרנו ומיקבו, ונטל מעצי הפרי ומענפיהם, מעצי הריח ומעצי הסרק והצל, להביא כעין מנחה לשמוח על ידה לפני ה'.

נמצא, כי דרישת ציון והכוונה הנדרשת ע"י ספירת העומר, היא היא כוונת המצוה עצמה של ספירת העומר, דהיינו ההשתוקקות להקרבת הקרבן, כלומר ההשתוקקות לקשר ישיר ומוחשי עמו ית"ש.

ומעתה כשבאו להתקין תקנות לדרוש את ציון, אין עת ראויה יותר מהעת הזאת, אשר כל עצמה עומדת בכח ציוני התורה - לדרישה ולציפייה לחידוש העבודה.

□ □ □

סמך לבם על הא דלכשיבנה משה ואהרון עמו.

דרישה זו מחייבת גם את בירור מקום הבית על בוריו, כמעשה הבונים הראשונים שבנו הבית בדרישה וחקירה, אם ע"פ יסודותיו הישנים כמבואר בגמרא בזבחים ס"ב. וברש"י שם, ואם בכל דרכי דרישה ובירור, שאפשר לעשותם ע"פ ידיעת מידות הבית המסורות לנו.

ובדרישה זו מתקיימת גם מצוות עשה דאורייתא, שנאמר "לשכנו תדרשו ובאת שמה" (דברים י"ג, כ"ו) שהיא המחייבת אותנו בחיפוש אחר מקום המקדש. ועליה נשבע אדוננו דוד המע"ה "אם אבא באהל ביתי אם אעלה על ערש יצועי. אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה. עד אמצא מקום לה' משפנות לאביר יעקב" (תהלים קל"ג, ג' - ו').

◇ **יש** דרישה שעניינה חיפוש וביקוש, כמו "כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך" (דברים ד', כ"ט).

והיא המחייבת אותנו לקדם עניין זה בכל רצון וחשק, בכל ביקוש וחפץ.

◇ **ויש** דרישה שעניינה שימת לב והתבוננות, כמו "ארץ אשר ה' אלקיך דרש אתה תמיד" (דברים י"ב, ה', י"ג), ומעניין דרישה זו באו תקנות חז"ל להזכיר בכמה מיני אזכרות זכרון המקדש, ציון וירושלים.

אמנם באמת כל הדרישות הללו כולן עניינן אחד, והוא הביקוש והטרחה להשגת עניין מה, ומטרתן אחת - לקיום המטרה העליונה של היותנו לעם "וידעו פי אגני ה' אלקיהם אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לשכני בתוכם אגני ה' אלקיהם" (שמות כ"ט, מ"ו).

ובזכות קיום דרישת ציון באתערותא דלתתא, ידרוש לציון עיר הנדחה, וכאשר הוחל בקיבוץ הנדחה ובשוב שבות אהלי יעקוב, משפנתו ירחם ונבנתה עיר על תלה וארמון על משפטו ישב, במהרה בימינו, אמן. ■

והציפייה שע"י מנין הימים שבין המנחות לימים של דרישת ציון, נעשה הדבר לזכרון של אבל.

דרישת ציון על טהרת הקודש

בימים אלו - ימי דרישת ציון, ובבית מדרש זה - דרישת ציון, דרוש נדרשנו להדרש ולדרוש מדרשה של דרישה זו, בפשוטה ובמדרשה.

◇ **יש** דרישה לשון תביעה, כמו "ואך את דמכם לנפשתיכם אדרש" (צדאש"ט, ט', ס'), ובהקבלה זו תהיה דרישת ציון - תביעה, שהיא בראש ובראשונה בפגיעה ובקשה מיד שורפה שחייב עצמו בתשלומיה. אשר אלמלי מקרא כתוב א"א לאומרו, כמאמרם ז"ל - "כי תצא אש ומצאה קוצים" - תצא מעצמה, 'שלם ישלם המבעיר את הבערה' - אמר הקדוש ברוך הוא - עלי לשלם את הבערה שהבערתי, אני הציתי אש בציון, שנאמר 'ויצת אש בציון ותאכל יסודותיה', ואני עתיד לבנותה באש, שנאמר 'ואני אהיה לה חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה'" (צדא קמ"א ס:).

דרישה זו אף מחייבת אותנו לעשות ולפעול לדרוש ולתבוע מכל אשר בכוחו לקדם ולסייע לקיום מצוה זו כהלכתה וכתיקונה, בכל אשר תמצא ידינו לקידום עניין זה גם באמצעים ארציים, כדרך שאדם פועל לכל אשר יש לו רצון וחפץ בו, וכדרך שיש לנו לפעול לכל קיום מצוה באשר היא, וכאשר נודע בהתכתבות רבותינו מרגן החת"ס וחותנו הגרעק"א (שו"ת חת"ס ח"צ יו"ד סי' רל"ו) לגבי הקרבת קרבן הפסח.

◇ **יש** דרישה שהיא עניין בירור, כמו "ותלך לדרוש את ה'" (צדאש"ט כ"ב, כ"ג).

דרישה זו מחייבת אותנו בבירורים מעשיים לבניין המקדש ועבודותיו, כפעולת לבן של ישראל הכה"ג החפץ חיים ז"ל ורבים מגדולי ישראל עמו, שטרחו להעמיד יודעי הלכותיהם של קדשים, ולא

חדש! ניתן להיות מטי על עלוני "קדושת ציון" ותוך כך ליטול חלק באחזקת העלון. מתרומה בסך 10 שח לחודש ומעלה, ניתן יהיה לקבל את העלון עד לבית. באותה הזדמנות ניתן להזמין גם כמות של עלונים לצורך חלוקה. לפרטים ניתן להתקשר למספר 052-7137627 או במייל - yyy7@neto.bezeqint.net

השיבה שזפטינו כבראשונה קוראים כותבים

וכולל בקרבו את כל פרטי
הדינים לכל מקרה שיבוא
ויארע במהלך הדורות,
אלא שבתורה נכתבו
הכללים וניתן לחכמי
הדורות י"ג דרכים
שהתורה נדרשת בהם,
ועליהם מוטל להוציא מתוך
התורה ע"י הדרכים האלו ברוח קדשם את
כל פרטי הדינים, ולחדש מתוך התורה בעצמה את
הדרך לכוון בה ואת המעשה אשר יעשון.

אך דא עקא, כי בורא כל העולמים יצר את
בני האדם בדעות שונות, וכשם שאין פרצופיהם
שונים כך אין דעותיהם שוות, וכבר אמרו חז"ל כי
בכל הלכה יש פנים לכאן ופנים לכאן, ואם בהלכות
הפרטיות יכול כל אדם לעשות כדעתו או כהוראת
רבו ואין הדבר אמור לעורר מדנים, כיון שכל אדם
צריך לכבד את חברו, ויודע הוא כי כשם שהוא
הבין בתורה הקדושה באופן אחד כך חברו הבין
באופן אחר, ומה לו כי ילין על חברו. אבל בנוגע
למצות האומה, להנהגת העם כעם כגון מצות
המלחמה, ודיני העבודה בבית הבחירה, וקביעת
לוח השנה, או לנו אם ינהג בזה כל אחד כדעתו,
נשער בנפשנו אומה שלא תצא למלחמה בצורה
מאוחדת, אלא כל אחד ידון לעצמו אם צריך
להלחם והיאך להלחם... הלא תאבד הארץ ההיא,
וכן בבית המקדש שיבנה במהרה בימינו, הלא יש
לנו בית אחד לאלוקינו ואם כל אחד ינהג שם כפי
דעתו, הלא אנדלרמוסיא גדולה תהיה שם, הנה
כהן אחד ירצה לשחוט התמיד כיון שלדעתו כבר
הגיע זמן "האיר כל המזרח" ואילו חברו עונה
כנגדו, כי הוא לא מוכן לקבל את הדם אלא לפי
הזמן האסטרונומי, והאחד יביא מנחה בשיעור ר'
חיים נאה, והכהן יענה אחריו כי אם אין כאן שיעור
חזו"א, אינו מוכן להקריב... הלא תחרב הארץ
היא, ובמהרה תהפוכנה המחלוקות למלחמות,
והדקדוקים לחרבות יהיו, וחרב איש תהיה ברעהו.

ולא זו בלבד, שהרי אף על המצוות הפרטיות,
כגון שמירת שבת כהלכתה, ואיסורי המאכלות,
הרי נצטוו ישראל להעמיד שופטים ושוטרים בכל
שעריהם, ולכפות את העם ולרדותם ע"י עונשי
ממון ועונשי הגוף, והיאך יוכלו השופטים להרוג
את מי שהוציא כזית אוכלין בשבת לרה"ר כשהוא

רבות דובר בעלון
"קדושת ציון" על הצורך
היסודי ליסד בארצנו
הקדושה מערכת של
חיים ציבוריים עפ"י
התורה. אין ספק,
כי מערכת המשפטים
שניתנו לנו בהר סיני ופורשו
ע"י חז"ל הקדושים הינם המסגרת
האידיאלית ביותר לניהול חיי חברה תקינים.

כשם שאנו מאמינים בלב שלם, כי לא יוכל
האדם לבוא לשלמותו ולא תוכל האומה לעמוד
במצב מתוקן לולא קיום המצוות שניתנו לנו מאתו
ית', ולא יעלה על לב ח"ו המחשבה כי מצות
שמירת שבת אינה נאה בזמנינו, ולא ניתנה אלא
בימים הקדומים כשעמלו כולם במלאכת כפים
והוצרכו ליום מנוחה שבועי, בו לא יעשו מלאכה
ויתנו חופש לעצמותיהם הדואבות, אבל בזמננו,
שרבים וטובים מישראל עוסקים בתורה במשך כל
השבוע, ואף אלו שלא זכו שתהא תורה אומנותם
- רובם לא במלאכת כפים פרנסתם, אין אנו
צריכים ליום השבת, הנה מי שיאמר כן ודאי הריהו
אפיקורס ומומר ויינו יין נסך וכו' וכו' ר"ל.

כך עלינו להאמין בלב שלם, כי משפטי התורה
הממוניים והחברתיים, לא נס ליחס ולא פג טעמם,
שכן תורתנו הקדושה נצחית היא, ואינה כשאר
הסכמות בני אדם, אשר אף אם האדם יהא חכם
מופלג ויתקן תקנות הראויות ביותר למקומו
ולזמנו, הרי שבהתחלף המקום או בעבור התקופה,
לא תהא בתקנותיו תועלת כלל, אדרבה הן תוכלנה
לקלקל קלקול רב, כיון שלא למצב זה נתקנו. אבל
תורתנו הקדושה לא ע"י בשר ודם נכתבה, אלא
"אנא נפשי כתבית יהבית" (שבת ק"ה: ר"ח פסיקתא דרב
כהנא פיסקא י"ג - צמדש השלישי), מפיו של מלכנו ית', והוא
היודע ועד לכל מעשי הנבראים שהיו ושיהיו, והוא
ציונו לשמור את התורה הקדושה לנצח נצחים,
והודיענו כי זאת התורה לא תהא מוחלפת.

אמנם בהשקפה ראשונה נראה, כי אם אמנם
לחיי הפרט התורה היא המדריך על פיו ינהל
כל איש ישראל את חייו, אבל היאך נוכל לקיים
חיי חברה ע"פ התורה הקדושה. שהרי התורה
הקדושה אינה ספר חוקים ערוך ומבואר, המסדר

אבל אף בין החכמים האמיתיים גדולי האומה ומאוריה אשר בכל דור, אשר לבבם נקי ודאי מכל נגיעה ותערובת רע, עדיין נמצאו ביניהם חילוקי דעות בדעת תורתם הקדושה, ואם כשיש בי"ד ועומדין למנין מבטלים המועטים את דעתם בפני המרובים, שכך ציוה הבורא ית', אבל כשאין ב"ד, הרי אדרבה - מצווה על כל אחד לעמוד על דעתו, וכיון שלדעתו הלכה כדבריו, מצווה הוא אף לדאוג שכל העם ינהגו כמוהו, ואם בעניני הלכה אפשר תמיד לילך לחומרא, אבל בדברים שבממון הלא המיקל לאחד מחמיר על שכנגדו, וכן בעבודת המקדש, הלא אם ירצו להקריב קרבן מספק, נמצאו מעלים ספק פסול למזבח, ואם לא יקריבו ויטעינו תמיד קרבן חדש, והלא יקרה שנתכפר בראשון ונמצאו מביאין חולין לעזרה.

ועוד נקודה שיש להעיר, שהרי אם ציוה הבורא להטיל עונש מיתה על חטאים מסוימים, ודאי ראתה חכמתו ית' כי בלא פחד העונשים א"א להפריש את העם [עכ"פ לגמרי] מן העבירות ההמה, וכבר כתוב בתורה: "ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם זונים אחריהם" ולא לאנשים השפלים בלבד נאמרה פרשה זו, ואמרו חז"ל: "גזל ועריות נפשו של אדם מחמדתו", ומערכת העונשים אינה למספר עבירות בלבד, אלא לכל העובר על מצות לא תעשה יועדה הרצועה להלקותו [מלבד בתנאים מיוחדים כגון ל"ת שאין בו מעשה] וכל הגונב מחבירו שוה פרוטה דינו לשלם כפלים, וכל מצות עשה שממאן האדם לעשותו, מכין אותו עד שתצא נפשו, וא"כ ודאי א"א להגיע למצב בו כל העם עושים רצון קונם אלא ע"י מערכת העונשים האלו, שהרי הוא בעצמו ציוה על המצוות וציוה על עונשיהם [אמנם לעתיד לבוא יהיו כל העם עושים מצונם את המצוות מגדולם ועד קטנם כיון שתמלא הארץ דעה את ה', אבל א"צ להכביר מילין כי עדיין לא זכינו להגיע לשלב זה] וכל העונשים האלו א"א להעמידם על מכונם ללא מערכת הסנהדרין.

ואם תשאל אתה הקורא הנאמן, מאחר שיסוד הכל הוא להקים בתי דינים שיעמידו את דרך ה', א"כ מדוע לא נשקיע את כל המאמצים לעשות כן.

הנה מלבד שעדיין משועבדים אנו במידה רבה לשלטון ה"מערבי הנאור" של המינים הזידונים אשר ודאי לא יתנו לנו לעשות כן - אבל מלבד

טוען שלדעתו שיעור כזית גדול יותר, והיאך יחייבו את האדם ממון כשיאמר "קים לי".

ואין כוונתנו עתה לפרש טעם במצוותיו ית', אבל כל מי שענינו בראשו רואה את הצורך שיהא מוסד עליון שיכריע בכל דבר שיחלקו בו החכמים, ויחליט אם לצאת למלחמה, ויהא בכוחו לקבוע מה הם הדינים היוצאים מכל תיבה בתורתנו הקדושה, וכך יהא עם אחד ותורה אחת ודרך אחת תהיה לכולם.

מוסד זה הוא מוסד "בית דין הגדול" שעם הזמן קיבל את השם היוני "סנהדרין" היושבים בירושלים עיה"ק, על יד העזרה, אשר ממנו תצא תורה לכל ישראל, כמו שכתוב: "כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים". במקום זה היו יושבים החכמים הגדולים ביותר שבעם, חכמים בעלי מידות תרומיות ולב מבין, הממונים לדון בכל הצדדים שבכל מצוה והלכה, ולהוציא מתוכם סלת נקיה והלכה ברורה, ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע.

והנה בעוונותינו איבדנו כל זאת, וכמש"כ: "מלכה ושריה בגויים אין תורה", וודאי שאין שייך כלל להחזיר את הצביון התורני המוחלט לחיי האומה, בלי לחזור ולכונן את ה"בית דין הגדול" אשר בירושלים. שהנה ענינו הרואות כיצד ויכוחים הלכתיים רבים הופכים לנגד עינינו ל"עניני השקפה", אשר כמעט איש את יריבו חיים בלעו, וכל אחד רוצה להשליט את ה"דעת תורה" שלו ושל רבותיו על כל ישראל, ואף אם נניח כי ממקום טהור נובע רצון זה, שמרגיש כל אחד בתוך ליבו אחריות אמיתית לגורל עמו, ומבין כל אחד בליבו כי אין זה מצב מתוקן כאשר כל אחד נוהג באופן שונה, מכל מקום אין בכח רצון טהור זה לגרום לכולם להגיע לדעה אחת, שכך רצה הבורא ית' שלא יהיו בני האדם שוים בדעותיהם, ומה לנו כי נלין על זאת.

וזה ודאי, כי רבים מחילוקי הדעות בין בני האדם מקורם במידות הרעות שיש לכל אדם בליבו, אשר אם שונאו יבאר ביאור אחד בפרשה אחת בתורה, וביאור ההוא מצא חן בעיני העם, ויהללוהו וישבחוהו, ודאי ינסה השונא ההוא לחבל ביאורו של חבירו בכל כוחו, ולמצוא ביאור אחר יפה מן הראשון.

בבד דואגים ללחוש באזני כל מי שרוצה לשמוע, כי אמנם נורא הדבר, אך אין ללכת לבחירות על כך, כיון שמי יודע איך תראה הממשלה הבאה...

התיקון למצבנו הוא ודאי לא בנסיונות טכניים בלבד לכנס מחדש בי"ד של כל ישראל. צריכים אנו לשנות את עיקר התפיסה שלנו את יהדותנו. לא עוד לימוד תורה על מנת שיקראוני רבי. לא עוד קיום מצות על מנת "להראות חזותו לרבים". לא עוד הכנסת מריבות אישיות לתוך כל מחלוקת הלכתית. לא עוד המלכת עיתונאים ו"בעלי השקפה" על כל הליכות חיינו.

למען אשר בפעם הבאה אשר יאמרו החילונים כי החרדים משתמשים בתורה כדי להרויח תקציבים ולחסל חשבונות פוליטיים, לא תכסה כלימה פנינו.

רק ע"י הוצאת התורה מטווח השפעת מידותינו הרעות, נוכל להתקדם לקראת מטרה זו להכפיף את חיינו בארצנו לתורתנו.

והנה כאשר נתבונן בסדר הגאולה במסכת מגילה, נראה כי חז"ל הקדושים אנשי כנסת הגדולה סדרו את סדר ברכות התפילה עפ"י סדר תהליך הגאולה. וזה לשונם (מגילה י"ז):

"מה ראו לומר קיבוץ גליות לאחר ברכת השנים, דכתיב: 'ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאול לעמי ישראל כי קרבו לבוא', וכיון שנתקבצו גליות, נעשה דין ברשעים, שנאמר: 'ואשיבה ידי עליך ואצרוף כבור סיגין', וכתיב: 'ואשיבה שופטין כבראשונה'. וכיון שנעשה דין מן הרשעים, כלו הפושעים, וכו', וכיון שכלו הפושעים, מתרוממת קרן צדיקים דכתיב: 'וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק' וכו' והיכן מתרוממת קרנם, בירושלים שנאמר: 'שאלו שלום ירושלם ישליו אוהבין', וכיון שנבנית ירושלים [פירש"י שהכונה לבנין ביהמ"ק] בא דוד שנאמר: אחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה' אלהיהם ואת דוד מלכם וכו'."

הרי לנו שסדר הגאולה הוא - א. ארץ ישראל נותנת פירותיה - ברכת השנים. ב. מתקבצות הגלויות - מקבץ נדחי עמו ישראל. ג. נעשה דין ברשעים - השיבה שופטינו כבראשונה. ד. כלו

זאת הגיעה העת והשעה שנעמיד ראי למול פנינו ונשאל את עצמינו, האם אכן הקוראים לעצמם "ציונים" החופשיים הם מקור כל צרותינו? האם מבלעדיהם היינו מצליחים להעמיד את הדת על תילה? שאלה זאת אינה תיאורטית בלבד, הציבור שומרי המצוות הולך וגדל מאד בעזרת השי"ת, ואינו מן הנמנע כי בעוד מספר שנים לא כביר, יהיו רוב הנציגים ב"כנסת המינים" חובשי כיפה, או אז תעמוד היכולת ה"חוקית" לשנות את חוקי ארצינו הקדושה ולהחיל את חוקי התורה, ליישם את מה שכה חוששים מפניו אחינו התועים, ולהכריז על "מדינת הלכה". האם נהיה מוכנים לכך? האם נהיה חפצים בכך?

נשער נא בנפשותינו, כי ראש הממשלה חרדי הוא, בנם של קדושים, ויחליט בעצת רבותיו להקים שוב את מוסד הסנהדרין, לא עוד "רבנות ראשית", לא עוד "מועצה דתית", רק "שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלוך נותן לך נחלה לרשתה ושפטו את העם משפט צדק". ויקרא ראש הממשלה הנ"ל לזקני ראשי הישיבות, ויפתחו את הרמב"ם הלכות סנהדרין וירצו לקיים את דבריו ככתבם וכלשונם.

והנה כתב הרמב"ם, כי בבי"ד הגדול יושבים חכמי ישראל היותר גדולים שבכל העם. האם יוכלו עם ה' להגיע להסכמה מי הם השבעים איש האלו? והלא כל עדה תדרוש להכניס ל"סנהדרין" את נציגה, ואם לאו לא יכירו בסמכותו. ומלבד זאת הלא בלב פנימה מנקר החשש, האם הדבר הראשון שיעשו ה"נבחרים" יהיה לבער את מחללי השבת מקרב כרם בית ישראל? או שמא ירצו תחילה לבער את מאחרי הסליחות ואת אוכלי הקטניות. האם קודם כל ישבו לדון על ההלכות הנוגעות להתפתחויות הטכנולוגיות להוציא לגביהן הלכה פסוקה? או שמא יגזרו חרם ונידוי על המתרחצים ב"תשעת הימים". הלא אין צריך להכביר במילים על המלחמות הנוראות שתתוללנה ברחובות ארץ הקדש.

והלא כהיום הזה, כאשר הנציגים החרדים ב"כנסת" רוצים להעביר חוק שיעלה את שכר הפנסיונרים ואין בקשתם מתקבלת, מיד מאיימים שיצאו מה"קואליציה", ואילו כאשר נפרצות חומות השבת, אמנם מרימים הם קול זעקה, אך בד

קדושת ציון ידיעה מתגשמת הרב יהודה שרז

המבזים ומשפילים את
בתי הכנסת, ואביט סביבי
וארא, כי אין איש פוצה
פה ומצפצף.

ואז אני הקטן
התחלתי לשאול.

אמנם אפשר לקבל,

שעניני חוץ ובטחון זקוקים לרוחב דעת
ולנסיון שאין לנו צורכי הספסלים, אבל קדושת
בית כנסת? הלא על כל קשקוש של צלב קרס על
קיר אי שם בעולם רועשת וגועשת כל העסקונה
היהודית ותהי הגולה למדורת אש. ואילו על מה
שקורה כאן בארץ הקודש, באיזור הנושק לבני
ברק, מרחק נסיעה מירושלים - קול דממה דקה?
גם כאן אין לנו, ליהודים הנאמנים לה' ולתורתו, מה
לומר או מה לעשות?

וכל שאלה הלא היא כדלת שנפרצת וכשער
שנפתח לרווחה להכנס בהם, שנהיג עלמא לומר -
שאלת חכם חצי תשובה.

ובדיבוק חברים, ישבתי עם חבר נאמן, ר'
שמואל יעקובי, ונסחנו לעצמנו את השאלה
הבאה, בכמה אופנים - מה רצון ה' מאתנו היושבים
בארץ ישראל? לשם מה כנסנו הבורא יתברך לכאן?
האם התכוון שנמשיך את סגנון החיים שחיינו
כעם עד כה בארצות הגולה? האם יש משמעות
לכינוס של כל כך הרבה מעם ישראל לתוך מקום
אחד? האם אנחנו ממשיכים להיות המוני יחידים
המחויבים לעבודה אישית, או שמא התחדשה לנו
עבודה כעם? האם יש הבדל בין קהילה תוססת
בלוס אנג'לס לבין אחותה בעמנואל? האם יש
לראות בפריחה של היהדות והיהודים בא"י את
רצון ה' ורחמנותו עלינו- ולשמוח על כך, או שמא
יש לנענע את ראשו בצער, ולצקצק בלשונו -
גלות, גלות?

ומדיבור למעשה, כנסנו כמה אברכים ובחורים
ועוררנו על הנושאים הבווערים הנ"ל, גם הגאון
רבי יואל שוורץ שליט"א נחלץ לשאת מדברותיו
באותו ערב.

אבל לא ידענו מה לענות על השאלה הגדולה
באמת - אז מה עושים?

הימים ימי מבצע "צוק
איתן". טילים נופלים עמוק
בתחום מדינת ישראל.
המחבלים מצליחים לצוץ
משום מקום ולהכות,
האירה מתוחה וקודרת,
וישובי הספר נעזבים
מיושביהם הנסים על נפשם.

צפירות האזעקה המנסרות בחללו של

עולם, שהיה עד עתה בטוח ומוגן, מצליחות
לזעזע נימין נסתרות בלב מי שחשב שהצרה לא
קרתה בגללו, לא נוגעת אליו, ואם כן יש משהו
שקשור אליו, ענני הכבוד של "אגוני מגנא ואצולי
מצלא" ישמרו עליו ועל הנלוים אליו.

היה לי ולשכמותי נוח לשקוע בהוויית היום-
יום, ולנער מעלי כל זיק של אחריות או קשר
למאורעות הסובבים אותי ואת עמי.

אנחנו נוהגים לקרוא להתנהגות שכזו -
"ריאלית", הגיונית, מציאותית. וכי מה עלי
לעשות? במה אני יכול לעזור, אני הקטן שלא
מבין בפוליטיקה גבוהה, באסטרטגיה ובטקטיקה
ושאר מילים גבוהות שכאלה. הכי הרבה לתפוס
ספר תהילים ולקרא כמה קפיטלאך, להרגיע
את המצפון ולהמשיך הלאה בסדר היום. וכבר
אמר אחד מגדולי בעלי המוסר שבדור הקודם, כי
הנסיון במלחמת ששת הימים היה "לא להתעניין
במה שקורה". אם כך נאמר על אז, על אחת כמה
וכמה כעת.

באותה תקופה עלו לכותרות המסתננים
מאפריקה, בני חם, אשר במסוה של פליטי
מלחמה, כבשו את דרום תל אביב והפכו את
חיי תושביה היהודים לגהינם. ולא היה די להם
ברחובות ובגנים, אלא גם על בתי הכנסת השתלטו
והפכו אותם לבתי מרזח ומועדוני לילה, ותצילנה
כל אוזנים - אף למחראות.

הפלא הגדול, שגם בנושא זה, שהוא נושא
יהודי/דתי לחלוטין, לא נשמעה במחנינו שום
"אזעקה", שום פשקוויל לא נתלה על קירות
האבן, והתנועה בכבישים נמשכה כסדרה, מבלי
שאי מי מחובשי ספסלי בית המדרש חושב לאיים
בחסימת צומת כלשהי. היוצאים ברמקולים על כל
חפירת קבר לא יצאו להתעמת כנגד המסתננים

והמודעות, אך כל כולו רחוק משם כמטחוי קשת, ספון בבית המדרש ועוסק בפרנסתו באמונה במקום ההכרח. על אחד מטובי הכותבים, אברך בעל משפחה, אני יכול להעיד כי מספר פעמים לא הופיע מאמר שלו בעלון מפאת הקושי להשיג אדם שפשוט אין לו פלאפון... . אלו אינם אנשים של מלחמות, של הרפתקאות, של פעילות ציבורית תקשורתית המעוררת גלים. לכתוב דברי תורה - כן, אך גם זאת בדרך-כלל תחת "שמות עט", שכן רבים מתוכם נושאים משרות שונות בקרב הציבור, הם או בני ביתם, ומעמדם עשוי להפגע אם יחשפו כמי שאינם הולכים לגמרי בתלם. דמות המהפכן רחוקה כרחוק מזרח ממערב מהאברך המצוי שאני מכיר באגודת "קדושת ציון". על-כן אין זה פלא, שרובם חוששים לצאת למערכה ציבורית, לעמוד במוקד השיח הציבורי ולהתמודד על לבו של הציבור הרחב, אשר ככל שהוא גדול, כך הוא מורכב יותר ויותר גם מכאלו שבית המדרש אינו מקום חיותם.

אך לדעתי אין מנוס. על-אף כל הקשיים והמכשולים, חייבים לעבור לעשייה של ממש. אחרת נהפוך לאפיזודה חולפת, יפה אמנם, אך כזו שלא הותירה חותם, מלבד על הנייר. חובתנו לעלות על הזירה הציבורית ולהשמיע עליה את דבר ה' ברמה. אינני מדבר כאן על דברים שמעבר ליכולותינו. אני מדבר על הקמת ארגון אשר יאגד סביבו אלפים ורבבות, ארגון אשר יאמר את דבר היהדות הנאמנה בכל נושא שעולה על סדר היום הציבורי. עצרות עם, כנסים, הפגנות, משמרות מחאה, הודעות לתקשורת, ראיונות - כל מה שעושים הארגונים הגדולים והידועים - אנחנו חייבים לעשות כדי להעביר את המסר הטהור והאמיתי אשר עד כה ראה רק את דפי העלון.

ככל שיותר אנשים ידעו על פעילותנו ויתפקדו עמנו, כך נהפוך לציבור משמעותי, אשר קולו ישמע בכלי התקשורת לסוגיה, ואפשר יהיה להשפיע על נציגי הציבור, ואף להוות כח מאורגן, המסוגל להתמודד על תמיכת הציבור.

ומה הלאה? נהוג לומר - השמיים הם הגבול. אנחנו שואפים לשלטון התורה בארץ ישראל. מדינת הלכה היא משאת נפשנו. ביאת המשיח ובנין בית המקדש פסגת כל שאיפותינו.

לאט אבל בטוח, ניסינו לגשש ולראות האם בתוך הציבור החרדי יש עוד אנשים שחשבו על כל הדברים הללו? האם יש מי שמוכן גם להעביר אותם הלאה? מפה לאוזן ובאמצעות מכרים וחברים שונים, זכינו להכיר אברכים נוספים, אשר ראו את המציאות עמנו עין בעין וטרם שמענו על קיומם. כל חבר וכל קבוצת חברים הצליחו להביא עמם מישהו נוסף, והחברים החלו להתקבץ מארבע כנפות הארץ - מהעיר העתיקה בירושלים ומשכונות נוספות בבירה, מקרית ספר ומביתר, מבני ברק עיר התורה ומאשדוד, מעמנואל ומבית שמש, ויותר מאוחר אף מערי הפריפריה - נתיבות, צפת, קרית אתא, רחובות ועוד. נדהמנו לגלות עד כמה ישנו צמא בקרב הציבור למסר הזה, ועד כמה רבים הסבורים כן, אך אינם מזדהים מסיבות מובנות, מה שגורם לכל אותם רבים לחוש כיחידים. בשלב מסוים התכנסנו כמה אברכים והחלטנו לייסד את האגודה שנקראה מעתה "קדושת ציון".

החלטנו על כתיבת עלון חודשי בשם האגודה - "קדושת ציון", בו יבוררו כל הנושאים הרלוונטים, אשר יענו על השאלות המהותיות שהובאו לעיל. על עריכת העלון הופקד ר' יהודה אפשטיין, ומאז ועד היום התפוצה גדלה, ההתענינות גוברת והיא מקיפה את כל החוגים המשתייכים חברתית לציבור החרדי.

וכאן, בנקודת זמן זו, שוב נשאלת השאלה: מה הלאה?

הרבה מהמייסדים, אשר טרם פשטו ידם בעשייה, חוששים מאד מהשאלה, ועוד יותר מהתשובה. הרבה מתומכינו המובהקים ביותר, אשר כל עלון הסב להם תענוג עילאי והתרוממות הנפש - נסוגו אחור בשמעם שאלה זו. המעבר מעלון תורני לתנועה ציבורית פעילה, המתמודדת על לב הקהל החרדי, אשר כיום כבר מונה כמה מאות אלפים כ"י - מעבר זה אינו קל בלשון המעטה, במיוחד לאותם אברכים צדיקים ונחבאים אל הכלים, אשר היוו עד כה את הגרעין המייסד. החבר המצוי באגודה שלנו אינו פוליטיקאי ולא איש תקשורת, שיחו ושיגו בהויות דאביי ורבא. עיתונים, גם אלו הנחשבים לחרדיים ביותר, עוברים אך בקושי את מפתן ביתו ורק מפני ההכרח, ופגעי הטכנולוגיה מוכרים לו מהכנסים

אנחנו מעוניינים ב"כל הקופה". אנחנו לא רוצים
בחסדי השלטון, אנחנו מעוניינים בשלטון עצמו.

רק כך נוכל לקדם את עם ישראל לגאולתו
השלמה. רק כך נוכל לעורר את חסדי השם עלינו
ולזכות לכל ההבטחות הטובות הכתובות בדברי
נביאינו ע"ה.

בשם ה' נעשה, ונצליח!

הכנס שיהיה בקרוב, הוא צעד ראשון בדרך
להגשמת שאיפותינו. אנחנו חייבים לרכז את כל
מאמצינו להביא כמה שיותר אנשים לכנס הזה
ולצאת לציבור עם מסר ברור - מתקם בציבור
החרדי משהו חדש, אבל ישן. מקורי,
אך מחובר היטב לשורשים. אנחנו לא מעוניינים
להשתלב, לגשר על פערים, להשיג תקציבים ועוד
מיני סעיפים סוציאליים וסקטוריאליים הנמצאים
ב"מצעי מפלגות" למיניהן.

המשך קוראים כותבים

וודאי ראוי לנו להרבות בתפילות על הענין
הזה, ומלבד זאת ההשתדלות המעשית הטובה
ביותר היא לחזור ללמוד תורה לשמה, ולהתייחס
לתורה בכבוד הראוי כדברים המחייבים אותנו ולא
כדברים המשמשים אותנו חלילה לצרכינו, וע"י
זה יהיה בודאי קידום גדול למהלך זה עד שנזכה
בקרוב לראות בכלית הפושעים ובהתרוממות קרן
צדיקים בירושלים, ובביאת בן דוד ובבנין ביהמ"ק
במהרה בימינו אמן.

נפתלי סופר,
ירושלים.

הפושעים - ברכת המינים. ה. מתרוממת קרן
צדיקים וכו'.

יש להאריך הרבה בביאור מאמר זה, אבל
עכ"פ רואים כי אחרי השלב הראשון של הגאולה
שהוא קיבוץ גלויות, עדיין יש רשעים רבים [ולא כמו
מי שטען, שלא קרי קיבוץ גלויות אלא אם ישראל כולם צדיקים],
וכנגד עשיית הדין ברשעים תקנו אנשי כנה"ג את
ברכת "השיבה שופטינו".

וידוע שאמרו כמה מחכמי דורנו, שאנו נמצאים
בין השלב של קיבוץ גלויות לשלב של השבת
השופטים, והדברים נראים ממש לעינינו.

Dear Jews! This unique pamphlet is being distributed all over the Charedi cities and neighborhoods in Israel. We have no governmental aid, as is obvious, and we depend solely on members of the public whom understand the importance of spreading our ideas. Due to the fact that many people all over the country and the Jewish world are waiting to read our message each month, and due to the fact that some noisy haters of us would do anything to prevent us from spreading our ideas, it is of utmost importance that our supporters all over the land help distributing the pamphlet in a professional manner and as much as possible. Car owners are specially called upon to help us with distributing. A professional distributor can work for us in Lakewood, New Jersey, but the costs are already very high. We also want to start distributing a pamphlet in English. We would be very grateful for any contribution and, as said above, for any help in distributing. You can be in touch with us in order to contribute, to take part in distributing or for any questions you may have. Just leave a message at 052-7195368 or better still, send an e-mail to yyy7@neto.bezeqint.net

מוציא או המוציא

הרב יואל ברגשטיין

בגמרא זו, שתיים מתוך שלשת הראיות המובאות, הן מפסוקים הקשורים ליציאת מצרים. והשלישית שנדבר עליה בהמשך, קשורה למצב ירידת המן [המוציא לך מים... המאכילך מן במדבר], ולא בכדי.

הקשר ליציאת מצרים הוא, שלא רק שידענו שלפני או אחרי זמן העבודה הקב"ה מסוגל להוציא לחם מוכן ישירות מהארץ, אלא בעינינו חזינו שגם בזמנינו, כשהארץ מקוללת לאחר חטא אדם הראשון, ה' עשה דבר דומה, כדי להוכיח שגם כעת האדמה יכולה להצמיח שלמות. (ישוין גס בשבת דף ל: דוגמאות נוספות לכ"ל). ראינו זאת כשהקב"ה הוציא אותנו 'גוי מקרב גוי', אומה שלימה שברגע אחד נולדה, מתוך מצרים המקולקלת. מצב זה, שדברים נולדים מוכנים, אינו יכול להחזיק מעמד ואינו מתאים כל עוד לא הגענו לעולם השכר. ולכן הלחם שיוצא במצב כזה הוא מצה - לחם עוני, שאי אפשר לחיות עליה לאורך זמן. אבל הוא טוב כדי שנדע שיש כזו מציאות של תיקון עולם גם בזמן קלוקל. ולכן, מיד שנגמרה ההארה של יציאת מצרים היא נעלמה, ועם ישראל מיד עברו להכנת עצמם לקבלת התורה, בצורה הדרגתית של ציפיה לקבלת התורה באופן שיוכל להתקבל על ידיהם (ספירת העומר). על אותו הדרך, מיד כשנגמרו המצות שהכינו ביציאתם ממצרים, הגיע השלב של לחם מן השמים. אך גם מצב זה הוא מצב ניסי, שלא אמור להיות קבוע, אלא הוא נועד ללמד אותנו ש'לא על הלחם לבדו יחיה האדם'. משמעות הדברים, שמלאכת הפת הארצית כמו שאנו מכירים לא תועיל כלום מבלעדי סיוע שמימי, שהיא היא התכלית של שני השלבים הקודמים. ונראה לומר, שדעת חכמים בבבלי היא שעיקר השבח על הלחם, הוא על חיבור שני הדברים יחד: א] שהקב"ה מעוניין ויכול לתקן את הארץ בפעם אחת והוא הפקיד את המלאכה האדירה הזו בידינו. ב] שמעשי בני האדם יפעלו לתקן, אבל אך ורק בסיוע עליון! והסיוע העליון הזה, שורשו ניתן בימי הספירה ושיאו בנתינת התורה כשהפכנו

מה עדיף, לחם מהשמים או מהארץ? ואולי בכלל אפשרות שלישית..

מובא בירושלמי (ברכות ו א) :

'רבי יעקב בר אחא אמר, איתפלגין

רב נחמן ורבנן. רב נחמן אמר המוציא לחם מן הארץ, ורבנן אמרי מוציא לחם מן הארץ. אתיין אילין פלוגותא כאילין פלוגותא. לפת: ר' חנינא בר יצחק ורבי שמואל בר אימי חד אמר לפת לא פת היתה? וחרנא אמר לפת לא פת היא עתידה להיות? [תהילים עב טז] יהי פסת בר בארץ בראש הרים'

מסוגיית זו למדנו, שעיקר שבח ברכת הפת הוא על לחם מסוג מסויים, שהמכנה המשותף שלו הוא, היותו קודם או אחר זמן העבודה בעוה"ז, והיותו מבטא שלמות מסוימת שאינה בהישג ידינו כיום. ואם כן לא מובן לכאורה, מדוע נשבח על דבר שאינו בר השגה כיום?! נכון, שכל תקוותינו היא להגיע לעתיד לבוא וליהנות מאותו הלחם המוכן כבר עבורנו, וזו אולי הסיבה שלפי הירושלמי מכוונים על כך בברכת הפת. אך מכל מקום כדאי להתבונן בסוגיה המקבילה בבבלי (ברכות ל"ט), שאולי תענה עוד על התמיהה הזו ותוסיף להסביר לנו מספר נקודות מעניינות.

תנו רבנן: מה הוא אומר? המוציא לחם מן הארץ, רבי נחמיה אומר: מוציא לחם מן הארץ. אמר רבא: במוציא כולי עלמא לא פליגי דאפיק משמע, דכתיב: א-ל מוציאם ממצרים, כי פליגי - בהמוציא; רבנן סברי: המוציא - דאפיק משמע, דכתיב: המוציא לך מים מצור החלמיש; ורבי נחמיה סבר: המוציא - דמפיק משמע, שנאמר: המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים. ורבנן? - ההוא, הכי קאמר להו קודשא בריך הוא לישראל: כד מפיקנא לכו עבידנא לכו מלתא כי היכי דידיעיתו דאנא הוא דאפיקית יתכון ממצרים, דכתיב: וידעתם כי אני ה' א-להיכם המוציא.

ישבע לחם!.. (משלי י"ט, י"ז; כ"ה, י"ט) -

ועוד "עובד אדמתו", שהוא גן עדן, כמו שאמרו בזוהר (י"ג) "לך לך מארצך" כו', שהוא גן עדן והקב"ה ברא אותנו לעבדה ולשמרה. וקודם חטא אדה"ר, היה אדה"ר בג"ע ועבד אותה, ועכשיו אנו עובדים אותה במצוות שאנו עושים. והלחם הוא השכר. כמובא בזוהר על הפסוק "מלחם אביה תאכל".

מעתה, כשנקרא את הפסוק הבא בישיעהו (פ"ו, ח'), נראה שנבין אותו יותר מתמיד -

מִי־שָׁמַע כְּזֹאת מִי רָאָה כְּאֵלֶּה הַיּוֹחֵל אֶרֶץ בְּיוֹם אֶחָד אִם־יִלְד גּוֹי פְּעַם אַחַת כִּי־חָלָה גַם־יִלְדָה צִיּוֹן אֶת־בְּנֵיהָ.

יה"ר שבמהרה נזכה לעבוד את האדמה אשר לוקחנו ממנה!

למצווים ועושים] ראה זוהר ויצא קנ"ז. על מצה שהופכת למצוה], וכמו שהרמח"ל מסביר את המושג של מצווה ועושה -

כי האדם המצווה יש כח בידו, מסור ממנו ית', שיתקן במעשיו התיקונים המצטרכים בבריאה, מה שאינו כן שאינו מצווה. (דע"ה)

וזו הסיבה שברגע שעם ישראל נכנסו לארץ ישראל, חדל המן, והתחילו לאכול מ'עבור הארץ' (יחזקאל כ"ו, י"ב), כי כבר עברו את שני השלבים המקדימים, והגיעו סוף סוף לתכלית היציאה ממצרים וההליכה במדבר, למקום העבודה, שהוא ארץ ישראל. נראה אם כן, שעבודת האדמה מקבלת משמעות מעשית של אפשרות לתקן את הארץ הגשמית על ידי קיום רצון ה' יתברך ולהפוך אותו למקום השראת השכינה ולמקום השכר הנצחי! וכפי לשון הגר"א על הפסוק: 'עובד אדמתו

יהודים יקרים!

עלון זה מופץ בכל רחבי הריכוזים החרדיים בארץ וכן בארה"ב. בעקבות העניין העצום שישנו בעלון והצמאון האדיר בקרב הציבור לדברי האמת בלא משוא פנים המושמעים בו, נאלצנו להרחיב את העלון שוב ושוב, באופן שיכיל די חומר עבור הקוראים הרבים והמגוונים המתעניינים בדבר האגודה. אך דא עקא, שהוצאות הדפוס הן מרובות, ואף ההפצה בהיקף הנדרש דורשת משאבים. לאור העובדה שעלון "קדושת ציון" הפך לשיחת היום בריכוזים רבים של לומדי תורה ולנוכח ההכרח שכל המעוניין בכך יוכל לקבל את העלון באזור מגוריו, ולאור התנגדותם של גורמים שוליים אך רעשניים בשולי המחנה, נוכחנו כי אין מנוס מחלוקת העלון על-ידי תומכינו המוכנים להתמסר לעניין איש איש במקומו. אנו שואפים גם להגביר את תכיפות הוצאת העלון, להוציא עלון יעודי בשפה האנגלית הן עבור תושבי התפוצות והן לאלו שכבר זכו לעלות ולפעול בדרכים נוספות. בסייעתא דשמיא התחלנו להקים מערך שיעורים ברחבי הארץ, וכן מערך סיורים מיוחד בירושלים, בעקבות בוני הישוב. אם פעילות העלון והאגודה חשובה לכם ואם רצונכם לאפשר את קיום העלון ואת הרחבתו ואת הרחבת פעילות האגודה בכלל, ניתן לעזור במספר אופנים - האחד הוא להרים את תרומתכם לעניין ובכך תבורכו מהשמים! הו"ק תתקבל בברכה מיוחדת. פרט לכך, כאמור, אנו זקוקים למתנדבים בריכוזים החרדיים השונים ברחבי הארץ לחלוקת העלון. בעלי רכבים מתבקשים במיוחד להרתם לעניין, ואנו מוכנים אף לשלם למי שביכולתו לכסות אזור חלוקה באמצעות רכבו. על-מנת לתרום, על-מנת להפיץ באזור המגורים, על-מנת לפרסם בעלון, על-מנת לקיים שיעורים בנושאים הנידונים וכן לכל עניין אחר הקשור לאגודה ולעלון, ניתן להשאיר הודעה בטלפון 052-7195368 או ליצור קשר בדוא"ל yyy7@neto.bezeqint.net

כמו-כן ניתן לכתוב אלינו או להתקשר בכל שאלה שתעלה ואנו נשתדל להקשיב בתשומת לב ולהתיחס לכל פניה.

חברים מקשיבים הרב מאיר חיימסון

התורה והמצוות, ואפשר גם כן שהם משעבדים אותם ורודים בהם. על שם זה נקראה גלות יון בשם 'גלות' - אף שהיו בארץ ישראל.

אבל היום אנחנו כלל לא במצבים האלו, עם ישראל נמצא בארצו, וגם אלו שאינם בא"י, כמעט כולם יכולים מחר לעלות לא"י, רק שאינם רוצים מחמת כל מיני סיבות, או כי באמריקה אפשר לעשות יותר 'ביזנס' או מסיבה אחרת, זה לא משנה, אבל ודאי שמי שמרצונו אינו מגיע לארץ ישראל, לא שייך לומר עליו שהוא בגלות. וכן עם ישראל אינו משועבד תחת הגויים, לא גוזרים עלינו גזרות שמד, ולא משעבדים אותנו, א"כ במה נאמר שאנחנו בגלות?

שואל: אבל אנחנו נמצאים תחת השלטון הציוני הכופר, ולזה לא יקרא 'גלות'?

שמואל: אתה צודק, שבאמת זה צער גדול וחילול ה' השלטון שיש היום, וכולנו תפילה לה' שיעביר מהם את השלטון והוא יעבור לידי יראים ושלמים. ואתה צודק, שא"א לומר שזו גאולה שלמה כל זמן שלא יהיה כאן שלטון התורה. אבל אני כבר אמרתי, שאם אנחנו בארץ ישראל והגויים לא כופים לעבור על דת, ולא משעבדים אותנו - אין זו גלות. יתרה מכך, המצב של עם ישראל היום הוא לא יותר גרוע משל שאר אומות העולם.

שואל: אבל איך אתה יכול לומר שזו לא גלות, תראה את המצב של האברכים היום, עניים ממש, חיים מפרוטה לפרוטה, ותראה את הקושי הגדול שיש לאנשים לחתן את ילדיהם.

שמואל: כנראה לא שמעת מה שאמרתי, גם אם יש קשיים - זו לא גלות! עניות איננה גלות! ואם אתה כבר מדבר על אברכים, אז תגיד - באיזה דור אנשים יכלו לשבת וללמוד כמו היום, הרי זה ממש חסד ה' שיש היום אפשרות לאברכים לשקוד על תלומדם בלא צורך לעמול לפרנסתם, אז במקום להודות לה' על חסדיו, אנחנו מתלוננים שזו גלות? וחוץ מזה, מה שיש לאברכים קושי בפרנסה ומה שקשה לחתן ילדים - חלק מזה, זה בגלל שאנשים בחרו בדרך הזאת להתמסר ללימוד התורה ובחרו

באחד מלילי שישי נפגשו שמואל ושאל, שני בחורים בני עליה, ליד היכל הישיבה.

שמואל: שאל מה נשמע, הרבה זמן לא דברנו.

שואל: ברוך ה', כן, נכון, יש הרבה דברים שהייתי רוצה לשוחח אתך עליהם, אולי היום נדבר על הנושא של ארץ ישראל.

שמואל: בסדר, אבל קודם אני רוצה לשאול אותך, איך אתה רואה את המצב של עם ישראל היום - בגלות? בגאולה?

שואל: מה השאלה?! אנחנו בגלות האחרונה, מצפים למשיח בן דוד שיבוא ויגאלנו מתחת יד הגויים, ויקבץ נפוצותינו מארבע כנפות הארץ, ויבנה לנו את ביהמ"ק, ואז תהיה הגאולה השלמה.

שמואל: האם אתה מרגיש שאתה בגלות? הרי יש לך כל טוב, יש לך בישיבה את כל צורךך, וזמנך פנוי לעסוק בתורה ובעבודת ה' באין מפריע.

שואל: אבל ודאי לא תגיד שהגענו לגאולה השלמה, הרי אין לנו משיח וביהמ"ק, ועדיין לא נתקיימו בנו כל הנחמות האמורות בספרי הנביאים.

שמואל: ודאי אתה צודק שלא הגענו לגאולה השלימה, אבל גם א"א לומר שאנחנו בעומק קושי הגלות, כנראה שאנחנו משהו באמצע, בין שתקרא לסוף 'סוף הגלות', בין שתקרא לזה 'קצת גאולה', איך לקרוא לזה - זה לא כ"כ משנה. רק שבדרך כלל אנשים אוהבים דברים ברורים - או גלות גמורה או הגאולה השלמה, אנשים לא אוהבים דברים "אפורים", דברים שהם באמצע, אבל לפעמים המציאות היא באמצע.

שואל: אם אתה אומר שעכשיו איננו בגלות, א"כ מהי גלות לדעתך?

שמואל: גלות פירושה, שעם ישראל גלה מארצו והוא נמצא בארץ נכר, ואינו יכול לחזור לארצו מרצונו. זהו פירוש המונח 'גלות', שעם גולה מהמקום שלו. עוד נקרא 'גלות' בלשון מושאלת מצב בו עם ישראל נמצא בארצו, אבל הוא נמצא תחת יד הגויים, והם אינם מניחים להם לקיים את

והכתוב שם שלאחר שהוא יחזיר אותם לא"י אז הוא יטהר אותם, וכן מבואר בעוד מקומות.

שאל: אבל איך יתכן שקיבוץ הגלויות נעשה על ידי אנשים רשעים, חוטאים ומחטיאים את הרבים.

שמואל: קודם כל אנחנו לא מנהלים את העולם, ומי אנחנו שנחליט איך צריך להיות קיבוץ הגלויות. אבל תדע, שבתחילת בית שני גם אמרו כך, כמ"ש במדרש (שפ"ר ס"ו) - "אלא כך אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, רבש"ע כל נסים שעשית לי על ידי כורש, לא היה מוטב לעשותן לי על ידי דניאל, ועל ידי אדם צדיק?...". שהרי כורש הוא נתן רשות לעלות לארץ ישראל, וכנסת ישראל אמרה למה הקיבוץ גלויות היה צריך להיות ע"י כורש, וכי לא היה אפשר זאת ע"י צדיק כגון דניאל. אבל כך עלתה במחשבה לפניו. ואמרו בתנחומא ריש פרשת חוקת - "זאת חקת התורה" - זהו שאמר הכתוב 'מי יתן טהור מטמא לא אחד' (וי"ג י"ד, ט"ז) כגון אברהם מתרח, חזקיה מאחז, יאשיה מאמון, מרדכי משמעי, ישראל מאומות העולם, העולם הבא מן העולם הזה. מי עשה כן, מי גזר כן, מי צוה כן, לא אחד? לא יחידו של עולם?...". והמדרש מביא לזה דוגמאות - עיי"ש, ומסיים - "אלא אמר הקדוש ברוך הוא חקה חקתי גזרה גזרתי ואין אתה רשאי לעבור על גזרתי". רואים במדרש, שמדברים לא טובים יכולים לצאת גם דברים טובים, וכה"ג יש לומר גם בנידון שלנו.

שאל: השעה מאוחרת, אני חייב ללכת. אבל תשמע, מה שאתה אומר זה נראה נכון, אבל זה חידוש בשבילי, אני צריך לחשוב על זה.

שמואל: מצוין. תחשוב, אם יהיה לך מה להשיב על מה שאמרת, אשמח לדבר אתך על זה, וללבן את הנושא הזה ביחד.

■ **שאל:** בסדר, שמחתי לדבר אתך, כל טוב.

לא לעסוק בפרנסה ולחיות בצמצום כדי לעסוק בתורה, ומאותה סיבה רוצים לקנות דירה לילדים, כדי שהחתן יוכל ללמוד בלא צורך לדאוג לכסף לשכירות, אז אני ח"ו לא אומר לאברכים לצאת לעבוד, ח"ו, מי שחי בעוני כדי לזכות לתורה אשריו ואשרי חלקו, אבל א"א גם להתמסר לתורה ולחיות בעוני וגם לומר שיש גזירה של עניות.

שאל: אם אני מבין נכון, אתה בעצם אומר שאיננו בגלות כיון שאנחנו לא בארץ נכר, אלא בארץ ישראל, רצונך לומר שהגלויות כבר נתקבצו?!

שמואל: תגיד אתה! האם זה שהקב"ה סיבב שלפני מאתיים שנה יעלו יהודים צדיקים תלמידי הגר"א והבעש"ט לא"י, ויניחו את היסודות של הישוב החרדי בא"י, ולאחר מכן נבנתה פה תשתית של מדינה, ולאחר מכן הגיע תורבן יהדות אירופה ששלח את שארית הפליטה לא"י, והגויים הסכימו להקים בא"י מדינה לעם ישראל, ולאחר מכן קמה מדינה ישראל, ועלו אליה כל גלויות עדות המזרח, סוף דבר ישראל חזרו לאדמתם והתורה חזרה למקומה ובתי כנסיות ובתי מדרשות והישיבות הקדושות מלאים, האם לזה לא תקרא קיבוץ גלויות?! האם זה מקרה הוא, לא מאת ה' היתה להחזירנו לארצנו?! האם כל זה הוא נסיון לנסות אותנו האם נכפור בגלות, ועתיד הקב"ה להחזירנו לגלות לארץ נכר, ומשם יבוא בן דוד ויגאלנו?! האם כך דעתך? דעתי ודאי שלא.

שאל: וואו... אף פעם לא חשבתי על זה, תמיד דמיינתי את קיבוץ גלויות ואת הגאולה כדבר רוחני, כמשהו מעולם אחר... אבל כנראה אתה צודק, שאם אני ואתה, שאנחנו עם ישראל, נמצאים במקום שהוא נקרא ארץ ישראל, אז זה קיבוץ גלויות. אבל תגיד, איך יכול להיות שרובו של עם ישראל אינם שומרים תורה ומצוות, והרי קודם הגאולה עם ישראל צריכים לחזור בתשובה?!

שמואל: נגעת בשאלה עמוקה ורחבה, אבל תסתכל בספר יחזקאל פרק ל"ו, חלק מפרק זה קראו בהפטרה של פרשת פרה, שם כתוב שהקב"ה יגאל את ישראל למען שמו אע"פ שהם לא ראויים,

במיוחד בלי"ש שישי
לבני הישיבות הקדושות
סיורי שערים מודרכים סביב הר בית ה'
מספר טלפון להזמנת סיורים 054-8444583

סביב ציון ותקופה

בעקבי הצאן

מקורות מכתבי הקודש
ומחז"ל בדבר קיבוץ גלויות
קודם לביאת המשיח *

א. מגילתה י"ז:

סדר הברכות
בתפילת שמונה עשרה.

[ברכה עשירית]

תִּקַּע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל
לְחִירוֹתֵנוּ, וְשָׂא נֶס לְקִבְּץ
גְּלוֹתֵינוּ, וְקַבְּצֵנוּ יַחַד מֵאַרְבַּע
כְּנָפוֹת הָאָרֶץ. בְּרוּךְ אַתָּה ה', מְקַבֵּץ נְדָחֵי עַמּוֹ
יִשְׂרָאֵל.

איתא במגילה (י"ז):

"ומה ראו לומר קיבוץ גלויות [ברכת "תקע בשופר"] לאחר ברכת השנים - דכתיב ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל כי קרבו לבוא.

וכיון שנתקבצו גלויות - נעשה דין ברשעים..
וכיון שנעשה דין מן הרשעים - כלו המינים..
וכיון שכלו המינים - מתרוממת קרן צדיקים..
והיכן מתרוממת קרנם - בירושלים.. וכיון
שנבנית ירושלים - בא דוד".

ומבואר ש"קיבוץ גלויות" הוא כמה שלבים
קודם ביאת משיח בן דוד (וכן ביאר ה"יפה תאר" על ויקרא
רצב - ראה להלן אות ה').

ב. ישעיה י"א - הגר"א

(ישעיה י"א, י' - ו'): "וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא שְׂרֵשׁ יִשְׂרָאֵל
אֲשֶׁר עָמַד לְנֶס עַמִּים אֲלֵיו גּוֹיִם יְדָרְשׁוּ וְהָיְתָה
מְנַחְתּוֹ כְּבוֹד. וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יוֹסִיף אֲדָנֵי שְׁנֵית
יָדוֹ לְקִנּוֹת אֶת שְׂאֵר עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשְׁאֵר מֵאֲשׁוּר
וּמִמִּצְרַיִם וּמִפְתָּרוֹס וּמִכּוּשׁ וּמִמְעִילָם וּמִשְׁנַעַר
וּמִחֻמַּת וּמֵאֵי הַיָּם. וְנָשָׂא נֶס לְגוֹיִם וְאָסַף נְדָחֵי
יִשְׂרָאֵל וּנְפֻצוֹת יְהוּדָה יִקְבֹּץ מֵאַרְבַּע כְּנָפוֹת
הָאָרֶץ".

כלומר, באותו היום שתתבסס מלכות משיח
בן דוד - הקב"ה יוסיף "פעם שנית" לקבץ את כל
נדחי עמו ישראל, מאשור ומעילם וכו'.

ופירש הגר"א - "ואסף נדחי ישראל..

עשרת השבטים.. וכמ"ש
האובדים בארץ אשור".

ומשמע מדבריו,
שקודם לביאת משיח
בן דוד - כבר היה
"קיבוץ גלויות" לשבט

יהודה ובנימין [ע"י משיח בן

יוסף]. ואח"כ כשיבוא משיח בן דוד

- הקב"ה "יוסף שנית" לעשות את ה"קיבוץ

גלויות" הגדול יותר, לכל עשרת השבטים.

וכן כתב הרמח"ל במאמר הגאולה (צמח סודות "מכון

רמח"ל" הוא צמחוד כ"ה): "ועתה אודיעך עוד סוד גדול...
כי שני השבטים היו ליהודה והעשרה לאפרים,
ולעתיד יקבצו השנים על ידי משיח בן אפרים...
והעשרה האחרים יבואו על ידי משיח בן דוד...".

[וע"ע להלן אות י' דיוק הרמב"ן מפסוק זה].

ג. יחזקאל ל"ח

(יחזקאל ל"ח, ט') - "... בְּאַחֲרֵית הַשָּׁנִים תָּבוֹא אֵלַי

אֶרֶץ מְשׁוֹבֶבֶת מִחֶרֶב, מְקַבְּצַת מְעַמִּים רַבִּים,

עַל הָרִי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר הָיוּ לְחֶרֶבָה תְּמִיד, וְהָיָא

מְעַמִּים הוֹצֵאָה, וַיָּשְׁבוּ לְבִטָּח כָּלָם".

פירוש: באחרית הימים - אתה גוג תבוא

אל ארץ ישראל, אשר שבו אליה פליטי חרב,

שנתקבצו מארצות עמים רבים, והתישבו על

הרי ישראל שהיו חרבים זמן רב, והם יצאו מגלות

העמים, ועכשיו הם יושבים לבטח בארצם.

ופירש"י: "והיה לך לשום על לב שהיא מעמים

הוצאה, והמוציאה מן העמים לא יעזבנה בידך".

ומבואר, שעם ישראל מתקבצים לארץ ישראל

- קודם מלחמת גוג ומגוג, שהוא קודם ביאת משיח

בן דוד.

ד. יחזקאל ל"ח - ספורנו; מגילתה

י"ז:

וכן ביאר ה"ספורנו" שהנביא יחזקאל מדבר

קודם ביאת משיח בן דוד, וכמ"ש כ בתהלים (פיק

ל"ה - "לכו נרננה"):

(* בענין בנית בית המקדש קודם לביאת המשיח נביא בל"ג מקורות בגליון הבא.

זה יבוא משיח צדקנו לבנות בית המקדש.
וכן נראה מסדר התפלה, כי תקע בשופר על
קבוץ גליות נאמר ראשונה, ואחרי זה השיבה
שופטינו לעשות דין בגוג וכמו דאיתא בפ"ב
דמגילה, ובאחרונה נאמר, את צמח דוד עבדך
על ביאת המשיח".

ו. מיכה ד', ח' - המלבי"ם

(מ"כ ד, ח): "וְאַתָּה מְגִדֵּל עֶדֶר עֶפְלָ - בַּת
צִיּוֹן עֲדִיף תֵּאָתֶה, וּבָאָה הַמְּשֻׁלָּה הָרִאשֹׁנָה,
מִמְּלַכֶּת לְבַת יְרוּשָׁלַם".
וּכְתַב הַמְּלַבִּי"ם: 'וְאַתָּה מְגִדֵּל עֶדֶר. מִסֵּב פְּנֵי
עַל הַר צִיּוֹן...'. [שהוא מגדל של עדר ישראלק].

ומפרש שזה יהיה בשלש מדרגות:

1. תחלה 'בַּת צִיּוֹן עֲדִיף תֵּאָתֶה' - שהגליות
יתחילו להתקבץ [לציון]..

2. ואח"כ 'וּבָאָה הַמְּשֻׁלָּה הָרִאשֹׁנָה' - תבוא
ממשלה קטנה, שיהיה להם קצת ממשלה והנהגה
כמו שהיו לישראל בימים הראשונים לפני מלך מלך
לבני ישראל, שהיה להם שופטים מנהיגים אותם.

3. ואח"כ תבא 'מִמְּלַכֶּת לְבַת יְרוּשָׁלַם' - יהיה
להם מלכות קבוע שהוא מלכות בית דוד".

ומבואר, שיהיה קיבוץ גליות, וממשלה
יהודית בארץ ישראל - קודם מלכות משיח בן דוד.

ז. יחזקאל ל"ב, י"ז - המלבי"ם

"..הנה בעת קץ, אחר שכבר ישבו ישראל
על אדמת ישראל, עתידים האומות להתאסף
ולכבוש את ירושלים... והם יתאספו עם בני
אדום לכבוש הארץ מיד ישראל...".

ומבואר, שתהיה לישראל ממשלה וכיבוש על
ארץ ישראל - קודם מלחמת גוג ומגוג. וכפי שכתב
שהמלחמה תהיה "לכבוש הארץ מיד ישראל".

"זה המזמור נאמר על קיבוץ גליות הקודם
לימות המשיח למען יוכלו המון ישראל לשוב
בו בתשובה כמבואר ביחזקאל, ואמר לכו נרננה
לה', אתם בני קיבוץ גליות לכו נרננה בקול
תודה על שהוציאנו מקרב האומות...".

וכן בפרק צ"ו הוא כותב:

"גם זה המזמור נאמר על קיבוץ גליות".
ובפרק צ"ז הוא כותב "זה המזמור נאמר על
הנשארים אחר יום הדין".

בפרק צ"ח הוא כותב:

"זה המזמור נעשה על ימות המשיח אחר
יום הדין".

וא"כ הוא כפי הסדר המבואר במגילה י"ז.
הנ"ל, שבתחילה קיבוץ גליות, ואח"כ דין
ברשעים, ואח"כ ביאת משיח.

ה. ויקרא רבה ט', ו', מגילה י"ז. - ה"יפה תאר"

ויקרא רבה (ט', ו'):

"עורי צפון לכשיתעוררו הגליות הנתונות
בצפון יבאו ויחנו בדרום, שנא' (ירמיה ל"ב) הנני
מביא אותם מארץ צפון".

לכשיתעורר גוג הנתון בצפון יבא ויפול
בדרום, כמה דתימא (יחזקאל ל"ט) 'ושובבתיך
וששאתיך והעליתיך מירכתי צפון'.

מלך המשיח שנתון בצפון יבא ויבנה בהמ"ק
הנתון בדרום, הה"ד (ישעיה מ"ב) 'העירותי מצפון
ויאת ממזרח שמש' [א.ה. מדובר על משיח בן יוסף, ועיין
להלן בהוכחות שבנין ביהמ"ק קודם למלכות בית דוד].

וביאר היפה תואר:

"מסדר המדרש נראה כי קבוץ גליות
ומלחמת גוג יהיו לפני בוא מלך המשיח, ואחרי

אגודת "קדושת ציון" מברכת את הרב מ. ט. מעמודי התווך של האגודה ושל העלון,
המתמסר להוצאתו מדי חודש בחודשו, לרגל הולדת בנו נ"י. שיזכו הוא ונוות ביתו
לגדלו עם שאר אחיו לתורה לחופה ולמעשים טובים ויראו עין בעין בשוב ה' לציון.

- שחזרו ישראל על אדמתם, ובנו יסוד בנין הבית...".

י. דברים ל', ג'; ישעיהו י"א, י"א; ישעיהו נ"ו, ח' - הרמב"ן ומהרי"ל דיסקין

כתב בהקדמת הספר "ציר נאמן" (וכוונתו דברי
בהקדמת הספר "צטוב ירושלים" להג"ר בן ציון ידלר ז"ל עמוד כ'; ובספר
"השקף מצריים" עמוד 383, ד"ר "אהבת ארץ ישראל"):

"...וכאשר הייתי מרואי פניו של
הצ"ח (מהרי"ל דיסקין).. למדתי מדבריו הק' כי
ההתעוררות של אהבת הארץ הנעשה והנשמע
במחנה העברים - ראייה גדולה שיתקיים
הקיבוץ כשיטת הרמב"ן ז"ל ודעימיה, וכדפירש
הרמב"ן ז"ל עוד אקבץ עליו לנקבציו".

[א.ה. כוונתו לפירוש רמב"ן (שיר השירים, ח', י"ג):
שמדייק מהכתוב (ישעיהו כ"ו, ח') "נָאֵם ה' אֶמְקַבֵּץ
נְדָחֵי יִשְׂרָאֵל עוֹד אֶקְבֹּץ עָלָיו לְנִקְבְּצָיו. ומשמע,
"עוד אקבץ עליו" - שאעשה עוד קיבוץ גלויות,
"לנקבציו" - בנוסף לקיבוץ גלויות הראשון.

וכן דייק הרמב"ן מהכתוב (דברים ל', ג') "וְשָׁב ה'
אֶלְקֵיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבַּצְךָ מִכָּל הָעַמִּים
אֲשֶׁר הִפְצַרְתָּ ה' אֶלְקֵיךָ שָׁמָּה", ומשמע, שאחרי
שיקבצך, ישוב ויעשה עוד קיבוץ גלויות.

וכן דייק הרמב"ן מהכתוב (ישעיהו י"א, א') "וְהָיָה
בַּיּוֹם הַהוּא יוֹסִיף אֲדָם-נֶיְ שְׁנִית יְדוֹ לְקָנוֹת אֶת שְׂאֵר
עַמּוֹ אֲשֶׁר יִשְׂאָר מֵאֲשׁוּר וּמִמִּצְרַיִם..", ומהלשון
"שנית" - משמע שהיה קיבוץ גלויות קודם לכן.

עוד כתב הרמב"ן שם: "וברשיון מלכי האומות
ובעזרתם ילכו לארץ ישראל".

ומבואר מדברי מהרי"ל דיסקין, שלמד
שה"קיבוץ גלויות" שיש בימינו קודם ביאת משיח
בן דוד - הוא ה"קיבוץ גלויות" הראשון, המבואר
בנבואות שיהיה באחרית הימים. ■

ה. ברכות ל"ד: - הגר"א

ברכות (ל"ד:): "אין בין העולם הזה לימות
המשיח אלא שעבוד מלכויות בלבד". וקשה,
שהרי הנביאים נתנבאו על ימות משיח בן דוד,
שיהיו ניסים למעלה מדרך הטבע?

וביאר הגר"א (חידושי אגדות שס; אמרי נועם ברכות י"ג),
שבתחילה הם ימות משיח בן יוסף הנקראים
"העולם הזה", ועל זה נאמר "אין בין עוה"ז לימות
המשיח אלא שעבוד מלכויות", דהיינו שיתקבצו
הגלויות לאר"י, וייפדו משעבוד מלכויות, ואז
עולם כמנהגו נוהג בדרך הטבע, ואח"כ בא גוג
ומגוג, ואח"כ מתחילים ימות משיח בן דוד.

וזה לשון הספר "אמרי נועם" (ברכות י"ג):

"ואמר רבינו [הגר"א] לבאר ... כי ב' ימות
המשיח הן, היינו ימות משיח בן יוסף.. ואז
אין בין עולם הזה לימות המשיח אלא שעבוד
גלויות, אבל עשו לא יפול בידו.

ואח"כ באלף השישי, כשיבוא הזמן בעתה,
יבא עשו עם גוג ומגוג על ה' ועל משיחו, ויפלו
כולם ביד משיח בן דוד, וכשיבא משיח בן דוד
יתקיים מה שכתוב ובלע המות לנצח, וכל
יעודי הנביאים, וזה נקרא לעתיד לבא".

ט. תיקוני זוהר חדש - הגר"א

וכך מבואר בדברי הגר"א (צביאורו לתיקוני זוהר חדש

- דף כ"ז עור 3 ד"כ ואל"ג דאוקימנא):

"וימין מקרבת, כמ"ש וברחמים גדולים
אקבצך, שיפקון בסיטרא דימינא [שיצאו בצד
ימין, המבטא את מידת החסד, במקביל לצד שמאל, המבטא
את מידת הדין, וכדלהלן, ע"י משיח בן דוד שעליו נאמר
'וימינו תחבקני' (שה"ש ב', ו)].

אבל בתחילה [בתחילת הגאולה שהוא ע"י משיח
בן יוסף] יתער בשמאלא [תתעורר הגאולה מצד שמאל
דהיינו במידת הדין] 'שמאלו תחת לראשי' (שס),
והוא יהיה פקידה כמו שהיה בבית שני בימי
כורש...".

ומבואר, שקודם ביאת משיח בן דוד תהיה
"פקידה" כמו שהייתה בימי כורש, והשם
"פקידה" בימי כורש - הולך על מה שחזרו לא"י,
וכלשון רש"י (ערכא ב', א') - "וזו היא הפקידה

שירותי החרת מסמכים OCR
החרת מסמכים מתמונה או מפרומט PDF
זול ומדויק יותר מהקלדה
שירותי הגהה נוספת
052-7691425

למה נגרע הרב אליהו בן-צבי

"ויאמרו האנשים
ההמה אליו אנחנו
טמאים לנפש אדם
למה נגרע לבלתי
הקריב את קרבן
ה' במעדו בתוך בני
ישׂראל" (במדבר ט', ז).

חזקיה וסיעתו, שהיו
מחבבין את הצרות. אמר
רבן שמעון בן גמליאל
אף אנו מחבבין את
הצרות, אבל מה נעשה
שאם באנו לכתוב

אין אנו מספיקין, ושם
משמע שבאורך הגלות לא ניתן
לקבוע יו"ט על כל המאורעות שנעשו, כיון
שאין אנו מספיקים לכתוב לרוב המאורעות שנעשו,
וע"ע במסכת ר"ה (י"ח: ושם י"ג:). "קמייתא בטול
אחרנייתא מוסיפין?". וממילא נראה, שאין לקבוע
ימים טובים על מאורעות טובים שנעשו במשך
הדורות, וקשה אם כן כיצד נקבעו אותם ימים
שהזכרנו ואשר מופיעים בלוחות השנה עד היום.

ועיי' בפרי חדש סימן תצ"ו (סעיף י"ד), שדן שם
בהיתר לקבוע ימים טובים לדורות עיי"ש, ובחתם
סופר (אורח חיים סי' קס"ג, יורה דעה סי' רל"ג) הביא דבריו
ופלפל בסוגיא בר"ה ובשבת, וכתב ע"פ הגמ'
במגילה, דאמרינן "משחרב בית המקדש הוכשרו
כל הארצות לומר שירה" - עיי"ש, שרק ימים
טובים שנקבעו על דבר ובטל הטעם שמחמתו
נקבעו - בטל בהם היום טוב, אבל בלא זה ודאי יש
לשמח ביום זה ולקבוע יו"ט אף לדורות, ולדבריו
הוא דאורייתא - עיי"ש.

מאז ומתמיד יש בלב הרבה אנשים רצון
להודות למי שעשה להם טובה, אמנם הקושי
להשיב טובה למי שעשה להם טוב גורם שאין
מתבוננים בטובה שקבלו כדי לתרץ לעצמם למה
אין מודים לחברם, והוא מעצת היצר הרע שבלב
כל אדם, והדברים ידועים ואכמ"ל, אמנם במדרש
תנחומא (שמות ט') רואים את הדברים באופן חמור
ביותר (כלשון ע"פ רבינו בחיי שמוס ט') - "כל הכופר בטובתו
של חברו סופו שיכפור בטובתו של הקדוש ברוך
הוא, שהרי כתיב "אשר לא ידע את יוסף", ובסוף
אמר "לא ידעתי את ה'", משל למה הדבר דומה,
לאדם שרגם איקונין של דוכוס, אמר המלך התיזו
את ראשו, למחר עושה בי כן".

והנה זה נאמר על הכופר בטובתו של חברו,
אבל מה נעשה למי שכבר עבר לשלב הבא, שכבר
כפר בטובתו של הקב"ה בעצמו וטעמיו גדולים

היו אנשים שלא יכלו מפני טומאתם
להקריב פסח ראשון והיו בצער גדול על כך שהם
מפסידים את מצות קרבן פסח, ויל"ע מה הצער
המיוחד בקרבן פסח עד ששאלו "למה נגרע",
והרי הרבה קרבנות אינם יכולים לעשות, וכל טמא
אינו יכול לעלות לרגל ולא להקריב קרבנות נדבה
וכדומה, וכי משום כך ישאל 'למה נגרע'?

והנה יש להתבונן על עניין קרבן פסח, דמלבד
היותו קרבן במקדש יש בו הבנה נוספת של הודאה
להקב"ה על יציאת מצרים, ורק בחודש האחרון
כולנו ישבנו בליל יו"ט ראשון של החג וספרנו
סיפור יציאת מצרים, והסיפור הוא על קרבן
הפסח עם המצה והמרור הנלוים אליו, ולכן שאלו
האנשים 'למה יגרע חלקנו משאר עם ישׂראל, הרי
כולנו יצאנו ממצרים, וא"כ כולנו ראויים להקריב
את קרבן הפסח בזמנו, ותשובת הקב"ה אליהם
היא שאכן לא יגרעו ויש תקנה ויכולים להשלים
את ההקרבה וההודאה בחודש השני חדש אייר.

והנה במשך הדורות הייתה מצויה ההבנה,
ולפיה א"א לעבור לסדר היום על מאורעות טובים
שעשה לנו הקב"ה, והמסתכל בספרי מנהגים
ישנים ובלוחות שנה שמפרטים מאורעות כגון
לוח 'עתים לבניה' ולוח 'דבר בעתו' ועוד כיוצא
בהם, רואה כמה ימים טובים שנהגו בהם הקהילות
על ניסים מקומיים שעשה עמהם הקב"ה, פורים
סרגוסה בי"ז שבט ופורים פפד"מ בכ' אדר ופורים
מצרים בכ"ג אדר ועוד הרבה זמנים שא"א לפרטם,
כי רבים הם.

על ימים טובים אלו האריכו הפוסקים לדון
אם לקבוע לדורות יום על ניסים שארעו ביום זה
הרבה שנים מקודם, דהנה גרסינן בגמ' שבת (י"ב:)
"תנו רבנן מי כתב מגילת תענית? אמרו חנניה בן

עליהם ועל הבאים אחריהם לעשות אותו יום לפורים. (ובפני חמש צסי' תל"ז חולק עליו צסעי' י"ד). ונראה לי דאזתה סעודה שעושין בשביל הנס היא סעודת מצוה אף לפי דבריו כמו שכתב ביש"ש ב"ק סי' ל"ז דכל סעודה שעושין לזכר נפלאות ה' היא סעודת מצוה ע"ש דלא כמש"כ הפ"ח דהוי סעודת רשות שלא ראה דברי היש"ש שלא נדפס בימיו, ועוד נראה לי דלא כפ"ח שהרי רב יעב"ץ לא התענה בתשעה באב שנדחה כראב"צ מפני שיום טוב שלו הוא והיינו דסבירא ליה לא בטלה מגילת תענית כמו שכתב הפ"ח ואם כן קשה כיון דקיימא לן בטלה וכן אותן ימים טובים שעושים בשביל מצוה הם ממגילת תענית כדאיתא בירושלמי מגילה אינש דיהוי להון אעין וכו' ואם כן מה ראה שלא להתענות, אלא על כרחך דלענין זה בטלה שלא לעשות היום טוב על כל ישראל, אבל כל יחיד בזמן המצוה יום טוב שלו הוא, ויותר נראה לי דיוכל להיות שראב"צ סבירא ליה גם כן בטלה מגילת תענית ואפילו הכי לא התענה, דדוקא יום טוב לכל ישראל בטלה, והכא נמי כיון שעושין לזכר נפלאותיו הוי מצוה, וכן אנו עושים על הנס שנעשה לנו בשנת תקס"ד אור ליום ט"ז כסליו וכו'".

ועל דרך כל שכן נאמר אנו, שמה כל הארצות הוכשרו לומר שירה - ארץ ישראל לא כל שכן, ואף שיש להצטער טובא שדווקא בזמן הזה, שכבר מקום המקדש בדינו, ואחר יובל שנים טרם נתעוררו לבנות המקדש במקומו, מ"מ יש לנו להודות על הדברים הטובים שארעו לנו, וכשם שעשה לאבותינו ניסים ונפלאות בימים האלו כן יעשה עמנו ה' ניסים ונפלאות בעת הזאת ונודה לשמו הגדול.

ונכוחים, ובכל הטובה שעשה לנו הקב"ה מצא את הרעה הטמונה בו, המדרש קורא עליו את המקרא "לא ידעתי את ה'!"

והנה בזמננו הצילנו ה' מאויבינו הקמים עלינו לכלותינו, והגויים אשר שלטו בארץ ישראל הלכו להם, ונתן לנו את ארץ ישראל אשר נשבע לאבותינו לתת לנו, וכמה יש לנו להודות לה' ולשבח שלא נהיה ח"ו כופרים בטובת ה' עלינו! והנה ודאי אפשר למצוא בתוך הדברים הרבה נקודות של פגם ולחפש פגמים בדברי הניסים שארעו לנו, אבל איננו כפויי טובה, וא"כ אין אנו מחפשים חסרונות בהטבה שהטיב לנו ה', אלא רק את הטוב שבה!

אמנם לגבי קביעת אמירת הלל, יל"ע בעניין כמבואר בחתם סופר הנ"ל ובעוד מקומות. ראיתי בשו"ת מנחת יצחק (חלק י' סימן י') שדן בעניין הזה ונקט שם, שבשביל לקבוע אמירת הלל ע"פ הגמ' במגילה בעינין שיהיה נס לכל ישראל - עיי"ש, ואם לא כן רק מי שאירע לו נס יש לו לומר הלל, והביא עוד מתשובת חתם סופר (אור"ח סי' קל"ג) שבזמן זה היה ראוי לתקן הלל אא"כ אנו תחת אומות העולם, ועד הגאולה השלמה לא שייך לומר "הללו עבדי ה'" - עיי"ש, אמנם מ"מ גם לדעתו מי שאירע לו נס, וכן המקום שאירע לו כמבואר בחת"ס (אור"ח קס"ג) יש להם להודות לה' בשירה וזמרה, וכן לומר הלל אם אינו תחת ממשלה אחרת, ויל"ע טובא בממשלה של היום שאינם משעבדים עצמם תחת עול מלכות שמים אף שנקרא שם ישראל עליהם, היינו בשם בעלמא, ואינם נוהגים כעבדי ה', וא"כ י"ל שנוסח הלל א"א לומר, וכ"ש לא בתורת חיוב [א].

אבל להודות ולהלל על הניסים ועל ההצלה לא גרע דבר זה מכל נס ופלא שהיו במשך הדורות (ויכחו שבהיא צמנחת יצחק שם מהמאירי והחתם סופר), שנהגו כל ישראל לעשות יו"ט כ"א במקומו, ואף שהיו שפקפקו מזה, מ"מ החתם סופר יישב קושייתם, ועיי" בחיי אדם ה' פורים כלל קנ"ה, שכתב וז"ל - "מי שאירע לו נס, וכל שכן בני עיר, יכולין לתקן בהסכמה

[א] בענין זה דן הרב אשר ברמץ בגליון "קדושת ציון" לפני שנה (גליון 9 - אייר ה'תשע"ו) - עיינ בדבריו שם.

ה'דרת קלף

עיבוד קלף בעפצים

העיבוד המהודר לדעת כל הפוסקים
להזמנת שיעור ומצגת ללא תשלום
יהודה שרו
טלפון: 054-8401323
Email: yesherez@gmail.com

שאלה

לכבוד מערכת
"קדושת ציון" שלום רב,
ברצוני להודות
ולשבח את העלון
הנפלא שיוצא תחת ידכם

מדי חודש בחודשו. יש כאן אוצר

בלום של ידיעות לצד ניתוח חד והבנה עמוקה, עד שכל מי שפותח את העלון מיד מזהה כי מדובר ברעיונות תורניים אשר עיקרם מושרש היטב בבית המדרש. כמה מרענן לקרוא דברי תורה מחכימים ומועילים אלו, לעומת החומר הרדוד שמצוי כיום ברוב המקומות.

אמנם לא אכחד בלשוני ואומר שדבר אחד הפריע לי עד כה, והוא ההתעלמות מחכמי ספרד, אשר ידועים היו באהבתם לארץ חמדה לא פחות מחכמי אשכנז. אור החיים הקדוש, הבן איש חי ועוד רבים וטובים היו חדורים אהבה לזהות לארץ הקדושה ואף מסרו נפש כדי לזכות לחונן את עפרה. ראינו עד כה, שעל-אף שהעלון מושתת בעיקר על השקפת עולמם של תלמידי הגר"א כפי שבא לידי ביטוי במדורים השונים ואף בסגנון הכתיבה של רוב הכותבים, מכל מקום נעשה מאמץ בעלון הן במדור "דעת תורה" והן בכלל להזכיר גם את מנהיגי החסידים, אדמו"רים שהביעו את אהבתם לארץ הקדושה, כך שהציבור החסידי יוכל גם הוא להרגיש מחובר לדברים. ועל-כן אני שואל – מדוע נגרע חלקם של חכמי עדות המזרח? אין לי כל ספק, שישנם אברכים ספרדים רבים המזדהים עם תוכן העלון, אולי יותר משישנם אברכים אשכנזים, והם ודאי ישמחו לראות כי אף רבותיהם מוזכרים בתוכו.

בברכת התורה והארץ,
דניאל נזרי,
רכסים.

תשובה

שמחנו מאד לקבל מכתב זה, המעיד על תפוצת העלון והשפעתו בקרב קהלים רבים. לגבי השאלה מדוע נגרע עד כה חלקם של חכמי ספרד בעלון, התשובה לכך היא פשוטה, ונעוצה בשוני

שו"ת דרישת ציון הרב בני-ציון גולדשטיין

המהותי שבין קהילות ישראל בגולה. בארצות אירופה התחולל מאבק אידיאולוגי קשה בין יראי ה' לבין מתנגדיהם, אשר גרר בעקבותיו כתבים רבים אשר נועדו לנמק ולהסביר את עמדת עולם התורה בנושאים שעל סדר היום. גם הנושאים הנידונים ב"קדושת ציון" קבלו כר נרחב לדיון, וכך מצינו בדברי חכמי אשכנז התיחסות ישירה לכל אותן סוגיות.

לא כך היו פני הדברים בקרב יהדות ספרד. תופעות הרנסנס וההשכלה, אשר זעזעו את אושיות היסוד של בית המדרש באירופה, פסחו על ארצות המזרח. בהעדר אותו פולמוס, בהעדר אותה תסיסה ורתיחת דמים, לא הייתה שם גם תגובה שכנגד. אהבת ציון וירושלים היו דברים מושרשים בקרב כל איש ואשה, כל ילד וילדה מיהדות ספרד, וכל מי שברך ברכת המזון וכולם אכן ברכו] היה כמה בליבו ל"ארץ חמדה טובה ורחבה, ברית ותורה". היה זה חלק בלתי נפרד מהויתו הרוחנית של היהודי בארצות המזרח, וכשלחש בתפילתו "ותחזינה עינינו בשוכך לציון ברחמים", היה מנגב דמעה סוררת של געגועים לציון וירושלים. היהודי הספרדי לא היה זקוק לתנועה הציונית שתעורר בליבו געגועים לציון, והוא לא היה שותף לכל התחלואים שעברו על אחיו האשכנזים אשר נלחמו בציפורניהם על אמונתם, ואשר לצד תנועות הכפירה אשר שאפו למחוק את שם 'ישראל' מעל האדמה, נאלצו להתמודד גם אל מול אותה תנועה לאומית יהודית, אשר נטלה את שמה של 'ציון' ובשם אהבת הארץ שאפה כשאר התנועות הכפרניות להביא למצב של "ככל הגויים בית ישראל". כל אותם עיוותים שאנו נאלצים להתמודד איתם כיום ב"קדושת ציון" כתוצאה מאותה היסטוריה מורכבת שחוותה יהדות המערב, כל אותם שיבושים מחשבתיים ורגשיים אשר רק כעת אנו מנסים לנער מעלינו בשאיפה להעמיד את היהדות על תילה המקורי – כל התופעות הללו פסחו על יהדות ספרד. גם עצם החילוניות וגם השיבושים שנגרמו עקב כך לחרדיות – הכל היה פרי כפיה של יבשת אירופה

שלטונות גויים. מדוע, אם כן, יצא קצפכם על השליח האמריקאי?

דוד שרייבר,
בני ברק.

תשובה

אכן, כבר בעבר היו מגדולי ישראל שנאלצו לשרת תחת שלטון גויים. הביקורת לא הייתה ביקורת הלכתית על כך שנעשה כאן משהו אסור. מי שיעיין בדברי העורך יראה כי את ביקורתו אין הוא מפנה כלפי פקיד זה או אחר, אלא בעיקר כלפינו, הקהל הצופה, וזאת בשל האופן בו הוא מתיחס לאירועים. יתכן ואותו יהודי במקום ובמצב בו הוא נמצא אכן עושה דברים טובים למען כלל ישראל. לא לכך הייתה ההתייחסות. ההתייחסות הייתה לכך שזהו סימן של גלות, לא של גאולה, ושאל לנו לשוב ולצהול על כך ש'אחות יש לנו בבית המלך', כאשר ה' ברחמי מכין לפנינו אפשרות מעשית למלכות מתוקנת משלנו. כל הדוגמאות שהובאו בשאלה – מיוסף הצדיק המשנה למלך מצרים ועד האברבנאל שר האוצר של ספרד – חיו במציאות בה עם ישראל אינו שולט בארצו, אין לו ריבונות וממילא אין לו מלכים ושרים. הטוב ביותר שניתן להשיג במצב כזה הוא אכן לקבל תפקיד חשוב אצל הגויים. אבל כשעם ישראל שב לארצו, הגם שעדיין השלטון כאן אינו בידי יראי ה' ועדיין יש דרכים לעזור דרך הממשל האמריקאי – אין זו סיבה לשמוח, אלא זה עוד סימן לשפלות שעדיין אנו מצויים בה, ושאנו מייחלים לצאת ממנה בהקדם האפשרי.

מעבר לכך, העורך רצה להצביע על הזיקה המתבקשת בין נאמנות מדינית לנאמנות דתית, ולכך שהחילוק שאותם אנשים הטוענים לנאמנות הן לארה"ב והן למצוות התורה כה אוהבים לעשות – חילוק זה בשקר יסודו. תורת ה' אינה רק אוסף של טכסים דתיים, אלא היא מערכת חיים, בה ה' אלוקי ישראל מושל על עולם ומלואו. עיקרון זה אינו מסתדר עם ערכיה של אמריקה, ולמה לא ילמדו ממוסר ה' שקבלו יהודי גרמניה הארורה לפני כשמונים שנה?

והתהפכות האידיאולוגיות שהיו מנת חלקה. רק בשנים המאוחרות ממש של יהדות צפון אפריקה ועיראק חדרו גם לשם תופעות החילון, אך עוד בטרם הספיקו להתארגן יראי ה' להשיב מלחמה שעה, הוקמה מדינת ישראל ורובה המוחלט של יהדות המזרח עלה ארצה. תנועת "אגודת ישראל", אשר הוקמה באירופה בכדי לאפשר ליראי ה' להתאגד ולעמוד על זכויותיהם – לא היה לה מקבילה במרוקו או בעיראק. ממילא, גם חכמי התורה הספרדים לא נדרשו כל-כך לאותן סוגיות שמעסיקות את העלון שלנו, בדבר שלוש השבועות וביטולן, וכן הלאה. ארץ-ישראל נותרה, כאמור, משאת נפשם מכח ההבנה הפשוטה והטבעית של היהדות, בלא כל אותה אווירה פולמוסית המאפיינת את ההתנהלות האשכנזית.

נמצאנו למדים, כי לא חסרון מצאנו ביהדות ספרד, כי אם מעלה, מעלת היהדות הפשוטה והמקורית, זאת שנתנה לנו מאת ה' ולא נאלצה להתמודד עם רוחות סער המאיימות לכלות אותה, ואשר יוצרות ברבות השנים עיוותים חדשים, המצריכים שוב תיקון וליבון מחדש של מה שהיה פעם פשוט לכל ילד שלמד חומש אצל רבו. ועם כל זאת, לא התעצלנו וחיפשנו בכל אופן רבנים ספרדים המתייחסים לסוגיות, וברוך ה' זכינו החודש להביא את דבריו הבהירים של ענק הנגלה והנסתר רבי עובדיה הדאיה זצ"ל. נשתדל גם בהמשך להביא חכמים מארצות ספרד הדנים בסוגיות אותן אנו מעלים, אך במידה ותראו כי אלו מועטים ביחס לאחיהם האשכנזים, אנא דונו אותנו לכף זכות, שאין הדבר נובע אלא מאותה סיבה שתארנו בתשובה זו.

שאלה

בדבר העורך בגליון הקודם הובעה ביקורת על השליח האמריקאי לשיחות השלום במזרח התיכון, כיצד יהודי שומר מצוות כמותו יכול לשרת עם זר. אולם מצינו בתנ"ך וכן בהיסטוריה של עמנו שורה מכובדת של גדולי ישראל ומאורות האומה אשר שרתו אף הם משטרים זרים, ולא זכור שהייתה עליהם ביקורת בשל כך. יוסף הצדיק שרת בבית פרעה, דניאל בבית נבוכדנאצר, הרמב"ם והאברבנאל אף הם שרתו בתפקידים בכירים תחת

זה היום עשה ה' נגילה ונשמה בנ!
קדושת ציון

הועידה הארצית הראשונה של אגודת
"קדושת ציון" - דרישת ציון על טהרת הקודש,

תתקיים ביום רביעי כ"ה אייר

בשעה 18:00

באולם תמיר העגול בירושלים מול הר חוצבים

בהשתתפות רבנים ידועים

כיבוד קל במקום

נכריז קבל עם ועולם

ארץ ה' לעם ה'

מגיעים מכל קצוות הארץ

גדול יהיה המעמד לכבודה של תורה